

Dirvos va
je, 6 va
rum
SUPERIOR AVE. - CLEVELAND

USE A
OL-

mmediately
could and
w to USE
me people
it on the
ulways de
normal in-
it's where
knowing
s. We've
l you and
is than
that ev-
ucks you
njoy but

niversity
program
occasion.
of sing-
ban the
of song
you do
so know
whist-

Urban
s in a
Ameri-
ms. of
this gen-
ine per-
of them.
re will
r, and

every
be an
eligh-
ches-
l you
nment
ad a

ES
R

kto.
s.

St.

)

JOHN G. POLT

Lietuviai

Namų Maliauvotojų

Popieriuotojų

Dekoratorių

Duokite savo namų apdailai
darbų prityrimui ir išsiu-
gam. Maliauvojingis ir išsiu-
vidaus, medžio darbai, stogų
ryni. Manė pasidominti ju-
nereiks rūpintis ir įsikišti
amatininkų įsų namo višiam
aptaisymui ir pagražinimui.

Turite pilną aprašą tos rūšies
darbų kontraktoriaus.

495 East 123rd St.
Telefonas PÖtomas 6889

ikas Pirk

TI PINIGUS

IAI IR ŽIEMINIAI

REIKMENYS

Sweteriai ---- \$1.95

eter Žiponai ---- 2.45

Žakietai ---- 4.95

on apatiniai ---- 1.00

krybėlės ---- 3.95

kelinės ---- 3.95

kožu pirkiniu. DYKAI

Stamp Books.

REICH CO.

Atdara Vakara

DIRVA (THE FIELD)
LITHUANIAN WEEKLY
Published every Friday in
Ohio Lithuanian Publish-
6820 Superior Ave. Cleveland,
MANAGING EDITOR—K. S. KAPRIS

Entered as Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the Act of March 3, 1879.

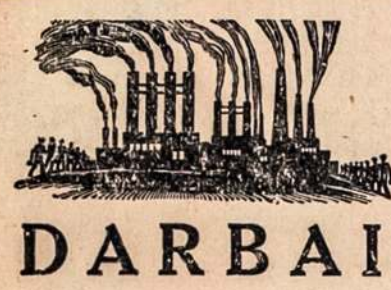
The only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the
80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No. 42 KAINA 5c. CLEVELAND, OHIO SPALIŲ-OCT. 17, 1941 47 (26-ti Metai :: 26th Year)

DIRVA (THE FIELD)
SAVAITINIS LAIKRASTIS
Išleidžia Penktadieniais Clevelande
Ohio Lietuvių Spaudos Bendrovė

Metinė Prenumerata
Suvienuose Valstijose \$2.00
Kanadoje ir Meksikoje 2.50

DIRVA
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

DARBAI

Cleveland, Ohio. — Del užsitiesusio Midland Pleno produktų streiko trečią savaitę, grėsia sutrukdymas darbų kitose išdirbystėse, kurios naudoja jų produktus. Sakoma turės sustoti dirbė apie 100,000 kitų išdirbysčių darbininkų.

Detroit, Mich. — Pradėjo streiką Great Lakes plieno korporacijos darbininkai Ecorse dirbtuvėse. Darbininkai kaltina savo union vadus "parsišlavimu" dirbtuvės savininkams algų nustatyme.

Gary, Ind. — Carnegie-Illinois plieno korporacijos dirbtuvėse So. Chicago ir Gary streikai pasibaigė. Buvo sutrukdyta darbas 11,000 darbininkų.

Streikai laiką žudo. Valdžia labai susirūpinusi pasikartojančiais streikais visoje šalyje, dirbtuvėse kur išdirbama karo reikmenys. Apskaiciuojama kad nuo šių metų pradžios iki šiolei streikais prazudyta arti 4 milijonai darbininkų darbo dienų. Per tiek dienų būtų labai daug kas padaryta, tas laikas sunaikintas. Pastaromis dienomis eina 28 streikai, apimanti 35 tukstančius darbininkų.

Amerikos Darbo Federacija pastarame savo suvažiavime Seattle, Wash., priėmė rezoliuciją užgvarinančią 5 darbo dienas sąstingį ir apmokamas atostogas darbininkams ateityje.

Chicago, Ill. — Geležinkelių savininkai dar tebedėvina savo geležkelių tarnautojų unijų viršininkais už algas. Geležkeliečiai atmetė kompanijų siūlomą algų pakėlimą. Derybos apima 1,260,000 geležinkelių tarnautojų.

SUDEGĖ. Fall River, Mass. — Šios savaitės pradžioje čia sudegė dideli valdžios sandėliai gumo ir padargų, už 13 milijonų dolarių. Apie pora tukstančių darbininkų liko be darbo.

IKI KITO pavasario, sako žinovai, Amerikoje karo reikmenų gamyba pasieks aukščiausio laipsnio ir tada paplės šios šalies išdirbiniai visu smarkumu į tas šalis kurios kariauja prieš nazius. Dabar eina dideli kiekiai tų gaminių, bet toli gražu ne tiek kaip pasirodys kita pavasari, kai įsisiubuos visos dirbtuvės ir dirbtuvėlės, kurios dabar dar tik rengiamos darbams.

1942 METAIS Suv. Valstijose turės būti pagaminta 50 milijonų kiaušinių — įėjus vištos supras valdžios pagedavimą. Amerika di-dina maisto išteklius, kad galėtų pagelbėti aliantams ir maistu karo bėgiu.

Maskvos Gynėjai Triuškinami. Valdžia Pabėgus

SOVIETŲ VYRIAUSYBĖ BĖGA IŠ MASKVOS ! TOLIMA KAZANIŲ

STOCKHOLMAS, Švedija, Spalių 16. — Dalis Sovietų vyriausybės įstaigų jau apleido Maskvą. Keliasi iš miesto kitų šalių atstovybės. Sovietų laikina sostinė numatyta Kazanians miestas, 500 mylių į rytus nuo Maskvos.

Spalių 16 dienos pranešimai iš Rusų-Vokiečių karo fronto skelbia kaip milžiniškos Vokiečių įjeigos iš tankų ir motorizuotos infanterijos praslanžė pro Maskvos apsigynimo paruošimus iš vakarų pusės, priversdamos bolševikų centralines armijas bėgti. Tą patvirtino ir pačios Maskvos pranešimai, kurie sako kad Sovietų sostinėi krizis visai jau prisiartinio.

Pastarų dienų puolimais Maskvos Vokiečiai pažygiavo pirmyn viename fronte 110 mylių, kitame 60 mylių. Vietomis nazių priešakinės įjeigos rādasi tik apie 50 mylių atstumo nuo Maskvos, taip kad į Maskvą yra tik vienos dienos kelio atstume.

Vokiečiai praneša paėmimą šių Rusų miestų: Tula, geležinkelio ir amunicijos centro į pietryčius nuo Maskvos, iš kur kita nazių armija supa Maskvą. Tula turi apie 150,000 gyventojų. Taipgi sako užėmę Rževą ir Borodino paskutinėmis dienomis. Užimant Bryanską ir Viazma Vokiečiai suėmė apie 500,000 Rusų, taip kad dabar jau paimta apie trys milijonai bolševikų nelaisvėn.

Vokiečių armijos kurios pralaužė Maskvos gynėjų frontą vadovauja Feldmaršalas Fedor Von Bock. Maskvos radio įkai-tusiai ragina bolševikus laikytis, kovoti "už paskutinį sprindį mūsų šventos žemės". Tačiau Maršalo Timošenkos armijos ne sprindžiais bet šuoliais bėga nuo Vokiečių puolikų.

JAPONIJA NORI KARIAUTI — PRIEŠ AMERIKĄ STATO KETERĄ

TOKIO, Spalių 16. — Japonijos kabinetas, valdęs nuo Liepos 18 d., atsisakė dalytis. Šalyje eina spaudimas vyriausybės baigti "taikos" derybas su Suv. Valstijomis. Nekurie reikalauja kad Japonų karo laivynas imtų akcijas. Japonija nori užvaldyti visa rytinę Aziją. Vokiečių laimėjimas prieš Rusus pastatė sovietus blogoje padėtyje, Japonija tikisi daug laimėti.

COLORADO valstijoje įvesta įstatymas kad arkliams prie užpakalių būtų pririšta raudonos lempos raktį išėjus į kelią.

Pasaulinio karo pabaigoje Britanijoje amunicijos darbuose dirbo virš 3,000,000 vyrų ir moterų.

George Sylvester Viereck, shown in New York federal court after arrest by federal agents. Viereck, poet propagandist and journalist, was arrested on charge of failing to set forth "divers facts" regarding his activities when registering as an agent of the Nazi government. He was held on \$20,000 bail.

George Sylvester Viereck, New York federaliam teisme, po federalių agentų suareštavimo. Jis čia viki kaip poetas, propagandistas ir žurnalistas, bet neužsiregistravo kaip koks jo tikros pareigos kaip Nazų valdžios atstovo šioje šalyje. Jis padėtas po \$20,000 užstato.

ZAGREBE, Serbijoj, po-liacija kovoja su kortuoto-liais. Sako pasiryžus skusti vyrams ir moterims galvas kuriuos sugaus kortu-lois liant.

SERBIJOJ, kaip pranešimai sako, nazių ir fašistų pogromuose prieš žydus išžudyta apie 180,000 Serbų ir Žydų nuo to laiko kai suardyta Jugoslavijos respublika.

BRITAI ir Sovietai sutiko ištraukti savo kariu-menes iš Irano sostinės Teherano, kaip Irano vyriausybės buvo pareikalauta.

KRETO saloje Vokiečiai pereitą pavasarį prarado 17,000 vyrų, užpildami tą salą užimti nuo Graikų ir Britų. Iš tų 4,000 užmušta, 2,000 prigerė ir 11,000 sužeista.

SUOMIAI praneša kad Britų laivai atgabeno bent 40,000 kareivių į Rusiją per Archangelsko uostą.

AMERIKOS Legiono vyriausias vadas, neseniai išrinktas, dabar padarė pareikimą spaudai, kad dabartinis Amerikos pusiau susirūpinimas Rusijos reikalais nebus priežastim palengvinti komunistų partijos biznį Amerikoje. Amerikos piliečiai atidžiai seks raudonuosius ir saugosis kad naudodamiesi šiuo momentu komunistai nesulys-tų į organizacijas kurias jie norės panaudoti savo tikslams.

BILIŲ PRIĖMĖ

Washington, D. C. — Atstovų Rumai Spalių 9 d. priėmė administracijos bilių 328 balsais prieš 67. Tas bilius yra tai skyrimas dar \$5,6985,000 sumos skolimo-nuomavimui reikalams arba gelbėjimui kariaujančių šalių prieš ašies įjeigas. Tą bilių dar turės perleisti Senatas.

NAZIŲ pranešimu, nuo Liepos 1 iki Rugsėjo 30 šymet Vokiečiai nušovė 1,280 Britų lakunų ir 717 kitų paėmė nelaisvėn, laike jų užpuolimų nazių užimtų žemių.

VOKIEČIŲ spauda, viešai turinį Prez. Roosevelto laiško rašyto Stalinui, kurį buvo įdavęs Amerikos komisijos pirmininkui nuvežti į Maskvą. Vokiečiai iškreipio to laiško turinį, kur Roosevelto rašė adresuodamas į Staliną, ir pažymi neva Roosevelto rašius "Mano brangus drauge Stalinai". Kaip tą laiško nazių šnipai gavo nusirašyti niekas nesupranta.

S. V. Kongrese palengva nyksta tie kurie nusistatė buvo priešintis susidėjimui su Britanija ir Amerikos kišimuisi į karą. Jie per-eina į Roosevelto politikos palaikytojų eiles.

Mirtinas bučkis. Brooklyn, N. Y. — Italas vaikinai nusprendė pamesti savo panelę su kuria vedžiojosi keturis metus. Ta mergina paskutinį kartą su juo išėjus, atsisveikinimui paprašė leisti jį pabučiuoti atsi-skirdama. Apkabinius jį, ji išsitraukus revolverį palei-do kelis šūvius. Ji tapo su-imta.

Toje pačioje vietoje. St. Marys, O. — Keturi metai atgal, viena senutė, 72 m. amžiaus, buvo užgauta automobiliu ir jai sulaužyta koja. Dabar vėl ji atsirado ligoninėje su ta pačia koja nulažta toje pačioje gatvės dalyje, kur ją vėl automobilis užgavo.

Valdžios statistikos parodo kad įvairiose federali-šiose, valstijų, miestų ir apskričių valdžių įstaigose dirba viso 5,383,000 darbininkų ir tarnautojų. Jie per Šausio mėnesį gavo algų 621 milijonų dolarių.

Apie 3,225,000 jų dirba valstijų ir miestų valdžių įstaigose, kiti federalės valdžios įstaigose.

1940 metais Suv. Valstijose nelaimėse užmušta 7650 vaikų mažiau 5 metų amžiaus.

1742 asmenys užmušta 1940 metais automobiliams susilėkus su traukiniais geležinkelio skerskelyse.

This radiophoto transmitted from Berlin shows German infantrymen crossing river in rubber boats at beginning of the new offensive in the east. Moscow's armies were retreating and the Soviet capital was in peril, dispatches from both Russia and Germany indicated. The Red press urged British action against the Nazi divisions and air force.

Šis vaizdas prisiųstas iš Berlinio parodo Vokiečių infanterijos vyrus plaukiant per upę laike ofensyvo rytų fronte. Maskvos armijos atstuntos ir Sovietų sostinė atsidurė pavojuje, su-lyg pranešimų iš Rusijos ir Vokietijos. Bolševikų spauda ragina Britaniją pradėti karą prieš nazius.

ARGENTINA pasirašė mainų sutartį su Suv. Valstijomis, tuomi užkertant kelius nazių lindimui į Pietų Amerikos rinkas.

SERBIJOJE sukilimai ir kova prieš okupantus Vokiečius tęsiasi. Sako, sukilime dalyvauja 80,000 gin-cluotų Serbų.

HOLANDAI visais bu-dais kovoja prieš nazius, nežiurint Vokiečių persekiojimui. Pastaru laiku sa-cho Holandai pavagija Vokiečių lėktuvus ir jais skren-da į Angliją. Žinoma, "va-gis" turi būti geras laku-nas.

EUROPOJE maisto sto-ką šia žiemą jaus visos ša-lys, tik gal su išimtimi Bri-tų ir Vokiečių. Prie maisto dar stoka ir kuro. Mai-sto jau pritruko nekuriose nazių užimtose valstybėse Balkanuose, taipgi Vengri-joje ir Norvegijoje.

Peter G. Lehman, 24, son of Gov. Herbert Lehman of New York, who enlisted as pilot in the Canadian R.A.F. Peter volunteered with the full approval of his parents.

Peter G. Lehman, 24 metų, New Yorko valstijos gubernatoriaus sunus, įsirašęs lakunu Kanados R. A. F. Jis stoji sa-vanoriu su tėvų sutikimu.

VOKIETIJOJ, sulyg in-formacijų patiektų katali-kiškų laikraščių, užbaigta gyvastys apie 200,000 as-menų kurie nepagydomi ir silpnapročiai, kad nenaudo-tų maistą kuris reikalin-gas sveikėms.

RUSIJA sako jiems rei-linga gauti bent po 30,000 tankų per metus kariavi-mui su Vokiečiais.

NUOGAS IŠBĖGO. Co-lumbus, O. — Tulas Dennie Coleman, 19 m. amžiaus, įsilipo į vonią ir pradėjo maudytis. Bet staiga išgir-do liepsnų tratėjimą — na-mas dega. Jis išsoko iš vo-nios ir padėjo nešti iš vi-daus daiktus gelbėti iš ug-nies, užmiršdamas apsilvilkti ką nors iki ugniagesiai pribuvo. Visas namas su-degė.

Alaskoje, prie Sitka karo laivyno oro stoties spro-gus dinamitui užmušta šeši ka-reiviai, 15 kitų sužeista.

BRITŲ Salose šio karo bėgiu Vokiečių lėktuvai su-gadino ar visai sugriovė ir sudegino 253 bažnyčias ir šiaip bažnytinus pastatus.

ŽYDŲ telegramų agentura ITA iš Londono Rugsėjo 19 d. data praneša: "Daug tukstan-čių Lietuvos žydų, kurie prieš nazių invaziją buvo Rusų iš-vežti, tapo apgyvendinti lau-kuose Rytų Sibire ir Rusų Mon-golijoje".

VILNIAUS apskrities viršai-čių suvažiavime buvo plačiai aptarta apie mokyklos patal-ypų parupinimą. Viršaičiai pa-sižadėję patalpas surasti. Be to, buvė nutarta kad techninė pagalba sugriautoms ir sude-gintoms sodyboms atstatyt bu-dianti teikiama nemokamai.

IŠ LIETUVOS

PRANEŠIMAI plačiau nusa-ko apie Lietuvos Aktyvistų Frontą (kurie ėmėsi atskratyti bolševikų) bei naujai įsteig-tą Lietuvos nacionalistų parti-ją. Pagal šias žinias išeina kad Aktyvistų Frontas vis delto nėra susiliejęs su nacionalistų partija.

VOKIETIJOS generalinis komisaras Lietuvoje pavedęs Aktyvistų Fronto vadovybei suorganizuoti pasienio apsau-gos batalionus. Tas pavedimas esąs išsleistas tas aplinkybės kad ypač iš kaimyninės Balt-gudijos į Lietuvą veržiasi tuk-stančia Gudy. Mat, Lietuvoje pragyvenimo sąlygos esančios žymiai geresnės negu Gudijoje. Be to, Lietuvoje mažiau sunai-kintų miestų bei sodybų.

VILNIUJE imta suregistruo-ti Lenkų karo atbėgėlius, ku-rie ten atsirado prasidėjus "Vo-kiečių-Lenkų karui 1939 metų rudenį. Kalbama kad jie bu-sią išgabenti į Lenkijos teri-toriją.

IŠ BERLINO patirta kad ten jau esą gaunami laišakai iš Lie-tuvos. Tuo tarpu laiškų į Lie-tuvą Vokietijos paštai dar ne-priima. Tai kitomis valstybė-mis pašto susisiekimo iš Lie-tuvos vis dar nėra.

VOKIEČIAI žydus griežtai atidalina nuo Lietuvių. Stai paaiškėjo kad V. Krėvės-Mie-kevičiaus, Bruno Stencelio (bu-vusio vidaus reikalų vice-mi-nisterio ir generalinio konsulo Austrijoje), Eduardo Balbacho (Apeliacinių Rūmų teisėjo) ir Adv. A. Vilimo žmonos, kaip žydiškos kilmės, apgyvendin-tos žydams skiriamose miesto dalyje, ghetto.

TAURAGĖ, kuri per karo veiksmus nukentėjo, dabar vėl ruošiamas atstatyti. Matini-kai dirba naujus miestui pla-nus.

BOLŠEVIKAI Lietuvą oku-pavę ėmėsi baisiai išnaudoti moteris, versdami jas dirbti il-gas valandas ir ragindami "pa-siaukoti" "liaudies" gerovei.

PANEVŽIJE surandama la-vonų ir bolševikų nužudytų gimnazistų, kartu su nužudy-tais gydytojais, mokytojais ir slaugėmis. Už ką jie žudė jau-nimą, tie barbarai? Atpažinti lavonai tapo didėlimis iškilė-mis palaidoti.

STAI kaip Lietuviai medžio-jo ginklus laike sukilimo prieš bolševikus. Nužiūrėję atskirą raudonarmietį, kurių tada Lie-tuvoje buvo daugybės, pora vy-rų Lietuvos patykoje tuojuo šast prie jo, kapt vienas už ran-kos, kitas už šauktuvą, ir pasa-ke: "Tavorščiau, duok jį mums, šauktuvą tave tik vargina. Be jo bus lengviau bėgti į Mask-vą pas 'išmintingąjį tėvą' Sta-liną", ir šauktuvą jau turi. Ką darys, žino kad ginklų Lietuviai vistiek atims, pats raudonar-mietis ar kolhozininkas ati-duoda.

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH

Prezidentas Smetona Lankysis apie Lapkričio Pradžią

Pittsburgho Lietuvių komitetas sutiko pasikeisti su Clevelando Lietuvos Prezidento A. Smetonos prakalbų rengimo dienomis.

Pittsburgho Prezidentas kalbės Lapkričio 9 ar apie tą dieną. Clevelandui tokiu būdu tenka Lapkričio 16-ta.

Apie Prez. Smetonos prakalbų vietą ir priėmimą bus pranešta plačiau vėliau.

Eucharistinis Kongresas

Spalio 12 d. Pittsburghe atsisuavo didelė katalikų iškilmė, Eucharistinis Kongresas, kuriame dalyvavo iš plačių apylinkių apie 75,000 žmonių.

Pamaldos ir kitos iškilmės atsisuavo Forbes Field sporto aikštėje, kur yra desėtkai tūkstančių vietų susėdimui.

Baigė Streiką

BEAVER FALLS, Pa. — Šios savaitės pradžioje baigėsi streikas ir apie 2800 darbininkų Babcock-Wilcox Tube Co. sugrįžo dirbti. Streikas tęsėsi kelias dienas.

Hotelininkai Streikuoja

Pittsburgho viešbučių patarautojų streikas tęsiasi, streikuoja 1660 darbininkų visų didžiųjų viešbučių. Svečiai neprimami, viešbučiai, nes negali įsima patiems.

Nežiūrint dedamų pastangų sutaukinti ir siūloma apie 13-tą nuosimčių algų pakėlimo darbininkai vis atsisako taikytis. Streiku apimta aštuoni didieji viešbučiai.

Šeimyninė Tragedija

MEADVILLE, Pa. — Spalio 9 d. tulas Italas Pascale, 43 m. nušovė savo žmoną ir kaimynę moterį ir paskui pats nusižudė. Jie turėjo 8 vaikus, kurie paliko našlaičiais.

Šeimyniški nesutikimai buvo tos tragedijos priežastis.

MILIJONAI VISOJE ŠALYJE JIEŠKO DARBŲ

Prasidėjus didmiesčiuose gerai eiti darbams, po visą šalį prasidėjo judėjimas bedarbių, kurie bangomis užpuola miestus darbo jėškoti.

Nors darbai eina gerai ir keli milijonai gavo dirbti, dar sakoma randasi apie penki milijonai bedarbių, kurie bastosi iš miesto į miestą jėškoti sau patinkamų darbų. Kiti apleidę ukes išvyko į miestus ir laukia progos gauti darbą dirbtuvėje ir užsidirbti daug pinigų.

Tie ukių darbininkai, jauni žmonės, jėškanti darbo miestuose, padidino bedarbių eiles ir sudarė miestams ap sunkinimą. Nauji į miestą atvykę darbininkai negaudami darbo, negali gauti nei pašalpy, nes pašalpos duodamos tik nuolatiniams gyventojams.

Tą padėti pagerinti yra siūloma sušvelninti valstijų ir miestų įstatymus kurie reikalauja nuo trijų iki penkių metų įgyvenimo toje valstijoje jei nori gauti pašalpą.

Taipgi, siūlo praplėsti Social Security aktą, kad galima būtų teikti pagalbą bastantiems darbo jėškotojams.

Dirva dabar yra pigiausias darbininko luoslaikio drągas; platinkit ją tarp savų.

YOUNGSTOWN

RENGKITES Į JUOKŲ VAKARĄ. SLA. 157 kuopa rengia plačios Youngstowno apylinkės Lietuvių palinksminimui smagu juokų ir dainų vakarą. Programą išpildyt atvykę žinomi Clevelando artistai.

Tas puikus programą įvyks sekmadienį, Lapkričio 2 d., nuo 5 val. po pietų. Lietuvių šv. Pranciškaus parapijos salėje, 923 Shehy street.

Visiems įžanga į programą bus tik 25c., o po programo bus smagus šokiai ir vairsės.

Komisija.

AMSTERDAM, N. Y.

PRIMS LIETUVOS PREZIDENTĄ

Spalio 5 d. Draugijų atstovų komitetas turėjo susirinkimą bažnytinėje salėje ir vienbalsiai nutarė visu entuziazmu ir geriausiais galimais būdais iškilmingai priimti šioje kolonijoje garbingą svečią, Lietuvos Prezidentą Antaną Smetoną.

Kad darbas būtų pasekmingas nutarta prašyti miesto valdžios narių kad ineitų į priėmimo komitetą, taipgi ir kitų žymių žmonių iš kitataucių ir Lietuvių. Gerbiama Lietuvos Prezidentą laukia atvykstant ne tik ateiviai bet ir čia gimę Lietuviai.

Nutarta suorganizuoti Lietuvos Tautos Sėlimo Fondo ir Liet. Vaduoti Sąjungos skyrius.

Korespondentas.

AMERIKOS FUTBOL SPORTAS IR JO AUKOS

Pavojingiausias Amerikoje sportas yra futbolas, kuris prasideda rudenį. Jis, nežiūrint visų savo pavojingumų ir nuostolių, priimtas universitetuose, kolegijose ir vidurinėse mokyklose, ir publikos labai mėgiama. Universitetai iš futbolo daro didelių pelnus.

Kas rudenį futbolo lošimuose užsiima po desėtką ar daugiau puikių jaunų vyrų, šimtai susižeidžia, nekurie tampa raišai ant visados.

Pereitą metų sužeista sekančiai:

Kolegijose ir univ. 192

Vidurinėse mok. 443

Iš jų 9 mirė. Porai prisiėjo nupjauti šulaužytą koją ar kojas. Du gavo pratrūkimą smegenų; 9 sužeistus inkstus; 4 sužeidė akis; 9 persisuko sprandą; ir taip toliau.

Vieno žuvusio futbolo studento motina nusižudė išgirdusi apie savo sunaus nelaimingą mirtį.

Kas platina Dirvą — tas platina apšvietą.

The Grand Trunk & Western railway's passenger depot at Lansing, Mich., was wrecked when a freight train jumped the track and crashed into it, killing one person and injuring several. Photo shows general view of wrecked train and depot. It is believed a wheel on a freight car broke. The train was traveling 60 miles per hour.

Grand Trunk and Western geležinkelio pasažierių stotis Lansing, Mich., tapo sugriauta kai traukinis suvirto nuo bėgių ir įlėkė į stoties pastatus, vienas asmuo užmušta, keli sužeista. Traukinis važiuojo 60 mylių į valandą greitumu.

LIETUVOS PREZIDENTO PRAKALBŲ MARŠRUTAS

Kolonijos Prašomos tuoj Susinešti su LVS. Centro Valdyba

Mūsų Veikėjų Upas Didėja

Su pakelbimu Lietuvos Prezidento prakalbų maršruto pradėjo atgyti kolonijų veikėjų energija, ir kiek žinios mus pasiekia, visur atbunda veikla ir Lietuvių gerasis upas didėja. Tik daugiau Lietuvių sutikimo, daugiau rimtumo ir susipratimo, o vienybės sučeje "pajudinsim žemę". Taigi prie darbo, prie energiško darbo šokime visi, brangūs tautiečiai! Mūsų vieningo darbo vaisių senai laukia mūsų tėvynė Lietuva, taip skaudžios nelaimės ištikta, laukia ir mūsų broliai ir seserys, kankinami ir varginami beširdžių okupantų, vieni likę namie, kiti išstremti į šalutis Sibiro tyrus.

KUR IR KAS VEIKIAMA

Kolonijose visur eina didelis veikėjų bruzdėjimas priėmimui garbingo svečio, Lietuvos Prezidento, kuris mūsų šalies Prezidento Rooseveltto patiriamas pasiryžo lankyti savo tautiečius ir tarp jų rinkti materialinę pagalbą Lietuvai ir vargšantiems tautiečiams Europoje ir Azijoje. Tam dabar kolonijų veikėjai ir dirba.

Pono Prezidento maršruto pirmutinė stotis tenka Grand Rapids, Mich., kolonijai. Svečio priėmimą surengti ten pasiėmė Lietuvių Pramonininkų Klubas, su savo energiskų pirmininku p. Žukaičiu priešakyje, o jam talkon eina visi tautai ir tėvynė Lietuvai mylintieji Lietuviai.

Antra stotis tenka Detroitui. Ten Lietuviai bruzda ir tariais bendram priėmimui p. Prezidento, su tuo supratimu kad garbingo svečio atsilankymas būtų vaisingas Lietuvos naudai. Dailės Choras su savo energingu vadu muziku A. Kvedaru priziada p. Prezidento priėmimo rengėjams visokią pagalbą ir talką, kad tik parengimas pavyktų visais atžvilgiais.

Trečia stotis pas veikliuosius tautiečius Clevelande. Žinant Clevelandiečių patriotizmą ir L. V. S. 1-mo skryliaus energiją veikimą, pilnai tikimes gražių pasekmių, nes Clevelando kolonija tautiškam darbo niekad nebuvo paskutinė.

Bostone garbingo svečio priėmimą surengti pasiėmė Dariaus-Girėno Amerikos Legiono Postas 317.

Worcester, Mass., kolonija dar nėra susitvarkius, nes ten svečių eilė kiek vėliau išpuola. Bet ir ten, kiek žinoma, Lietuviai bruzda ir tariais, vienija ir didina savo įjėgas kad svečią kuogražiausia priimti. O žinant kad Worcesteriečiai visais atvejais buvo pavyzdžiū kitiems kolonijoms, tenka tikėtis ir dabar ten busiant gražių pasekmių.

Hartfordo Lietuviai tautiškam darbe niekad nebuvo pasikūtiniai, ir dabar rengiasi ponia Prezidentą priimti ir nešti

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA

Antrašas: 2201 W. Cermak Road. Chicago, Ill.

LIETUVOS SAVAITE CHICAGOJE

CHICAGO, Ill. — Mayoras Edward J. Kelly išleido proklamaciją, skirdamas savaitę pradedant Spalių 12-tą dieną, Lietuvos Savaitę visoje Chicagoje, kurios bėgiu renkama aukos Lietuvos karo nukentėjusių reikalams.

(Proklamacijos tekstas Angliškai telpa ant 8-to pusl.)

Iš kitų kolonijų tikimes gauti atsiliepinimus gražius, už dienos-kitos.

MARSROUTE NEZYMĖTOS KOLONIJOS

Lietuvos Prezidentą nori paskviesti ir kitos Lietuvių kolonijos, kurios maršrute nėra pažymėtos. Tokiomis kolonijomis yra Bridgeport ir New Britain, Conn. Vietiniai veikėjai tuo reikalu tariais su LVS. Tarybos nariu p. Chase, kuris yra įgaliotasis svečio priėmimui organizuoti Lietuvių kolonijas savo valstijoje.

Utica, N. Y., Lietuvių kolonija nors nedidelė, tačiau malonėtų kad Lietuvos Prezidentas ir ją neaplenktų. Tame reikale vienas jaunuolis rašo L. V. S. Centru Angliškai:

"Brangus Dr. Biežis. Aš laikraščiuose skaičiau kad Lapk. 23 Amsterdamo Lietuvių koloniją lankys Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona. Utica mieste Lietuvių kolonija nors nedidelė, tačiau mes skaitytume sau didelę garbę jei ponas Prezidentas keliaudamas į Amsterdam ar grįždamas iš ten, pakaliu sostutį ir pas mus, ir pabuvotų kokią dieną. Mes niekad savo tarpe tokių garbingų žmonių neturėję, nežinome kaip kitose kolonijose Lietuviai juos priima: banketais, draugiskais pasikalbėjimų susirinkimais, ar kitokiais parengimais. Tai jeigu gerbiamas Lietuvos Prezidentas malonėtų pas mus lankytis, prašome pakarti kaip mes turėsime jį priimti. Jūsų nuosirdus M. D."

Šitam tautiečių atsakyta kad jei jie galėtų susitarti su kolonija reikšminga Amerikonų organizacija tai gal būtų galima p. Prezidentui kelioms valandoms sustoti ir Uticoj.

Arthur H. James, 58 m. amžiaus, Pennsylvania gubernatorius, su savo nuotaka, 48 m., kurią jis vedė prieš savaitę laiko.

TRUMPOS ŽINUTĖS (Iš mūsų laikraščių)

• CHICAGO, Ill. — Lapkričio 2 d. Dariaus-Girėno salėje šaukiamas Lietuvių katalikų jaunimo seimelis tikslu įkurti vyčių organizacijos kuopa kiekvienoje Chicago Lietuvos kolonijoje.

—Chicagoje Spalių 12 d. mirė dainininkas Jonas Cepaitis, apie 45 m. amžiaus. Mirties priežastis širdies liga.

—Taipgi staiga mirtimi mirė kitas Lietuvis, Jonas Tamas-Tamašauskas, 52 m. amžiaus. Jis gyveno Brighton Parke, Chicago priemiestyje.

—Dar viena netikėta mirtis Chicagoje Lietuviai. Zymus W. Pullman veikėjas, Karolis Raila, rastas negyvas Chicagoje upėje. Jo lavoną policija išgriebė iš upės kartu su keleto kitų lavonų. Jo brolis Stasys Raila yra vargoninkas šv. Petro ir Pauliaus parapijoje.

• BUENOS AIRES, Argentina. — Broliai Musketai, plačiai žinomi švenčioniškiai, išsirengė didoką radio aparatų išdirbtystę.

—Buenos Aires mieste, Avelaneda dalyje, statoma Lietuviška bažnyčia ir mokykla. Mokyklos prasidės Kovo mėnesį. Laukia iš šiaurės Amerikos atvykstant Kazimieriečių mokytojų.

• PITTSTON, Pa. — Spalių 4 Philadelphiajy ligoninėje mirė muzikas Juozas Kudirka, 55 m. amžiaus, Pittstono šv. Kazimiero parapijos vargoninkas.

PAJIESKOMI: Adomas Bakučionis ir Kazys Bakučionis, Vitkuno k., Pabaisko val. Ukmėrgės ap. Jie juos žinantieji prašomi rašyti šiuo adresu:

Jonas Gaizutis, Campostela 652, d. 39, Habana, Kuba.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai)

Mirimai Rudenop Sumažėjo

Vasaros metu paprastai žmonių mažiau suserga, taigi ir mirimų skaičius buna žymiai mažesnis. Šiame numeryje telpa mažiausias skaičius mirusių iš Rugsėjo ir Spalių mėn., ką buvo visos vasaros metu.

DVYLAITIS Kazys, mirė Rugsėjo mėn., Pittsburgh, Pa.

JUSKA Antanas, pusamžis, mirė Spalių 4, Chicagoje. — Pajūrės par. Amerikoje išgyveno 38 metus.

VAZNONIENĖ Ursulė (Vaitoniūtė), pusamžė, mirė Spalių 3, Chicagoje. — Palėvėnės par. Akmenų k.

KARPAVICIENĖ Ona, 84 metų, mirė Rugsėjo 27, Chicagoje.

BURBA Dominikas, pusamžis, mirė Spalių 6, Chicagoje. — Raseinių aps., Jurbarko par., žirniškių k. Amerikoje išgyveno 38 metus.

MILIAUSKAS Jurgis, 40 metų, mirė Spalių 5, Mahanoy City, Pa.

KUCINSKAS Albertas, 35 m., užmuštas automobilio Spalių 2, Minersville, Pa.

GURČINAS Jonas, 17 m., mirė Rugsėjo 17, Montevideo, Urugvajuje. — Šiaulių par.

ALVINSKIS Kazys, pusamžis, mirė Spalių 6, Chicagoje. — Telšių aps., Kantaucijų par., Leiknių k. Amerikoje išgyveno 38 metus.

GRICIUNAITE Louise, mirė Spalių mėn., Elgin, Ill.

FERGIZAS Petras, 42 m., užmuštas traukinio Rugsėjo 3, Villa Devoto, Argentinoj.

KULBOKIENĖ Ona, 50 metų, mirė Spalių 5 d., Brooklyn, N. Y.

LEKAVIČIUS Alekas, 65 metų, mirė Spalių 3, Jersey City, N. J.

STRAUKAS Kazys, 66 metų, mirė Rugsėjo 24, W. Frankfort, Ill. — Laukuvos par., Trumpijonų k.

KUDIRKA Juozas, 55 m., mirė Spalių 4, Philadelphia, Pa.

KUCINSKAS Juozas, 73 metų, mirė Spalių 1, Edwardsville, Pa.

MILDOSAS Antanas, mirė Spalių 5, Sebastopol, Pa.

MYKOLAITIENE Marė, mirė Spalių 5, Pittston, Pa.

MATUKONIS Petras, 60 metų, mirė Spalių 6, Kensington, Pa.

PAJAUJIS Antanas, mirė Spalių mėn., Shenandoah, Pa.

Skaityk ir Garsinkis

LIETUVIŲ

NAUJENOSE

Mėnesinis žurnalas 24 pusl.

Kaina metams 50c.

Lietuvių Naujienos

332 N. 6th Street Philadelphia, Pa. (36)

ŠLENIS Edvardas, 35 m., mirė Spalių 1, Winnipez, Kanadoje. — Utenos ap., Kurklių par.

SARKIUTE Ona, mirė Spalių 4, Cambridge, Mass.

LIAUKEVICIUS Vincas, 51 metų, nevedęs, mirė Spalių 4, Akron, Ohio. — Šventarbio par., Butelių k., Seinų ap. Amerikoje išgyveno ilgus metus.

DVI SENMERGĖS GYVENA SU LA- VONAIŠ

JACKSONVILLE, Fla. — Giliai girioje, apie 20 mylių į pietus nuo Jacksonville vienas vyras netikėtai užtko gyvenančias dvi senas senmerges, kurios per 16 metų laiką lavonus nepalaidotų, ir juos saugojo, savo tėvo, vienos sesers ir negro tarno.

Žmogus kuris tą keistą apsiurkimą surado, sako kad jis čio mišku mėnesinėjoji, ir jo šuo pirm jo bėgdamas, sustojęs pradėjo kaukti. Tgiu būdu jis užėjo ant sušlarusio namelio kur tos dvi senos, iskrypusios iš proto, senmergės gyveno. Tas namas kitados buvo puošnus. Jos ten gyveno atskirusios nuo visų žmonių.

Jaunesnė iš tų dviejų seserų apskė jam visą atsitikimą.

Žmonės apie jas žinantieji kalbėjo kad jos gyvena ir laiko savo namuose nepalaidotus lavonus savo tėvo, sesers ir sėno negro tarno. Mažai kas iš išlaukinio pasaulio tą girdėjo ir dar mažiau norėjo tikėti.

Tėvo ir sesers lavoną tندیai uždaryti plieno grabuose ir juos laiko savo bakūžėje senesnėji sesuo, kuri niekad iš savo bakūžės neišeina. Negro tarno lavonas idėtas paprastame lentų grabe, bet per eilę metų jis nesunyko, kiek tas žmogus sako matė lavono veidą.

Gyvoji jaunesnėji sesuo apskė kad vyresnėji sesuo niekad nesutinka nieką laidoti į žemę, ką tik ji myli. net kralki. Kai ji mirs tada antroji sesuo galės visus palaidoti.

Ta šeima paeina iš Šveicarijos, iš kur su tėvais atvažiavo į Ameriką prieš 1880 metus.

GERZENY BROS. MONUMENT CO.

Kainos nuo \$23.50

Užsakykit dabar, iki kainos dar nepakilusios.

Atdara kasdien iki 9:00 vakaro.

3924 Lorain Ave.

Telef. MEIrose 1925

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiskus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirmiau šaukite mus negu ugniagesius (fire-monus).

P. P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate ir Apdraudos Agentura

6606 Superior Ave. Cleveland HEnderson 6729

Užsakykit šį kuponą:

JUMS ATEINA 65 METAI AMŽIAUS

JEIGU jūs esat penkiasdešimts penkių ar mažiau, mes turim planą padėti prie jūsų Social Security pašalpos, taip kad galėtumėt smagiai gyventi suėjus 65 metams. Mes taip pat turim įplną liniją apdraudos nuo užgimimo iki 60 metų amžiaus. Visos jos garantuotos valstijos įstatymais. Informacijų kreipkitės: 730 Guardian Bldg, Cleveland, O. Telef. CHerry 7494. Išrašykite ir prisiuskite šį kuponą:

Name..... Age.....

Address.....

Occupation..... (13-2)

RUSIJA IR GIJA

IS MASKVOS a sovietų propagandos jas Lozovsky kaslin gijos klausimo Rusij to kai Prez. Roosevelt sakė buk Stalino "ko cija" apima religijo vės klausimą panašia S. V. konstitucija.

Lozovsky pareiškė vė religijos kaip ir prieš-religinės propa yra pagrindiniai va principai". Tas reišks seivika "leidžia" tai į Dievą, bet užsiund religijškai nusistaiči gaivismis tuos kurie melstis arba eiti į i mį tikybiniems apeig

Tą bolševikai dar ir taip "užtikrina" laisvę toliau.

Poni Rooseveltienė ki kad Rusijoje yra jės laisvė. Ji pareišė nėra pagrindinio sk tarp Rusijos ir kitų turiskų valdžių. S konstitucijoje nusako įkyoms laisvė "niek: lavo leista prakti pasakė ji.

Prez. Roosevelt gi tiki jog tikyba R padeda įgauti sau t Bolševikai, apgavin monizmui krkščion pasaulio akių, iš kuri a pagalbos prieš Vok prūs daryti "palen mus" ir netrukdygą žems lankyti religijsk aiga. Bet daugybė m į bažnyčių Rusijo apgyvendinta.

Gilim tikėtis kad ir turisi bolševikėliai rnyje gaus iš Stalino eiti į bažnyčias me lai tik Amerika sut: laukia pagalba iš tos y ir tik galbėjimui sk mas sumos.

PRANEŠIMAS LI TUVOS PILIE- ČIAMS

kuriamai primenama Jųpinj Amerikos Vals pajav reikalauja pranešti maniam Federal Rese kad skyrini apie svetimš rny (judoma ir nejudoma, aza, transgenybes, skolas aza, lavyoj Jungtinių Am la valstybi jurisdikcijoj 1 rny Birželio 1 dieną ir 1 rny Birželio 14 dieną.

Pranešti reikia ne tik a masovą turta, bet ir a rnyjū kitų asmenų s rnyjū turta.

Jųpinj terminas v rnyjū 1941 metų Spa rnyjū (anksciaju buvo n rnyjū iki Rugsėjo 30 d.).

Pranešti apie tur rnyjū piliečių kurie be rnyjū 1941 metų Birželio 17 di rnyjū Jungtinėse Amer rnyjūose kaip nuolatini rnyjū gyventojai.

Jųpinj reikia praneš rnyjū lavyo bendra vert rnyjū 10,000.

Jųpinj belgi kad asmenų rnyjū patys ir yra laisv rnyjū pranešti apie sa rnyjū, bet turi kokių nor rnyjū kitų valstybių pilie rnyjū pasistatant del to rnyjū registravimo, kad iš rnyjū rnyjū rnyjū.

Jųpinj informacijų rnyjū rnyjū ir artimausia rnyjū Bank skyrių.

Lietuvos Generalinis Konsulatas New York, N. Y.

Jųpinj skritulis ne rnyjū savo ašį tai sau rnyjū tik rnyjū per metus. Trys rnyjū rnyjū, trys mėne rnyjū ir vakaro, ir trys rnyjū

RUSIJA IR RELIGIJA

Iš MASKVOS atsiliepė sovietų propagandos vedėjas Lozovsky kaslink religijos klausimo Rusijoje, po to kai Prez. Roosevelt pasakė buk Stalino "konstitucija" apima religijos laisvės klausimą panašiai kaip S. V. konstitucija.

Lozovsky pareiškė, "laisvė religijos kaip ir laisvė prieš-religines propagandas yra pagrindiniai valstybės principai". Tas reiškia, bolševikai "leidžia" tau tikėti Dievą, bet užsiundo prieš-religiškai nusistatiusiomis gaujomis tuos kurie norėtų melstis arba eiti į maldnamį tikybiniams apeigoms.

Tą bolševikai darė iki šiol ir taip "užtikrina" tikybos laisvę toliau.

Poni Rooseveltienė netiki kad Rusijoje yra religijos laisvė. Ji pareiškė kad nėra pagrindinio skirtumo tarp Rusijos ir kitų diktatoriškų valdžių. Sovietų konstitucijoje nusakoma tikybos laisvė "niekad nebuvo leista praktikuoti", pasakė ji.

Prez. Roosevelt gi linkęs tikėti jog tikyba Rusijoje pradeda gauti sau teises.

Bolševikai, apgavimui ir monijimui krikščioniškojo pasaulio akių, iš kurio tikisi pagalbos prieš Vokiečius, pradės daryti "palengvinimus" ir netrukdydama tikintiems lankyti religijas įstaigas. Bet daugybė cerkvių ir bažnyčių Rusijoje jau susprogdinta.

Galim tikėtis kad ir Lietuviški bolševikėliai Amerikoje gaus iš Stalino įsąmą eiti į bažnyčias melstis, kad tik Amerika suteiktų Rusijai pagalbą iš tos naujos Britų gelbėjimui skiriamos sumos.

PRANEŠIMAS LIETUVOS PILIEČIAMS

Pakartotinai primenama kad Jungtinių Amerikos Valstijų įstaigos reikalauja pranešti artimiausiam Federal Reserve Bank skyriui apie svetimšalių turtą (judomą ir nejudomą, pinigų, brangenybes, skolas ir tt.), buvusį Jungtinių Amerikos Valstijų jurisdikcijoje 1940 metų Birželio 1 dieną ir 1941 metų Birželio 14 dieną.

Pranešti reikia ne tik apie savo nuosavą turtą, bet ir apie globojamąjį kitų asmenų svetimšalių turtą.

Zinių įteikimo terminas yra pratęstas iki 1941 metų Spalio 31 dienos (anksčiau buvo nustatyta iki Rugsėjo 30 d.). Nereikia pranešti apie turtą tik Lietuvos piliečių kurie bent nuo 1940 metų Birželio 17 dienos gyvena Jungtinėse Amerikos Valstijose kaip nuolatiniai šio krašto gyventojai.

Taip pat nereikia pranešti apie turtą kurio bendra vertė nesiekia \$1,000.

Išpėjama betgi kad asmenys kurie nors patys ir yra laisvi nuo prievolės pranešti apie savo turtą, bet turi kokių nors ryšių su kitų valstybių piliečių turtu, pastieirauti del tokiu turto įregistravimo, kad išvengus nesusipratimų.

Del smulkesnių informacijų reikia kreiptis į artimiausią Federal Reserve Bank skyrių.

Lietuvos Generalinis Konsulatas
New York, N. Y.

•JEIGU žemės skritulis nesusuktų aplink savo ašį tai saulė mums tekėtų ir leistų tik vieną kartą per metus. Trys mėnesiai būtų ryto, trys mėnesiai ištisos dienos, trys mėnesiai popiečio ir vakaro, ir trys mėnesiai nakties.

Clevelandas Prieš 25 Metus. Dirvos Prasidėjimas

CLEVELANDO LIETUVIŲ KOLONIJOS SUSIKURIMO IR AUGIMO PERŽVALGA

Dirvos Pirmutinės Dienos

Rašo V. S. Jokubynas.

(Pabaiga iš pereinamo nr.)

Ponas A. B. Bartoševičius buvo prisijūrejęs Worcesteryje leidžiamam Amerikos Lietuvui; jis matė kaip Lietuviai tą laikraštį noriai skaito ir juo tenkinasi, todėl pageidavo kad ir Clevelando naujasis Lietuvių laikraštis būtų toks kaip Amerikos Lietuvis; gi p. P. Šukys pageidavo kad laikraštis būtų daugiau atviras tautiškai tendencijai. Susitarus jiedviem del laikraščio pakraipos ir formato, man buvo pasiulyta parinkti businčiam laikraščiui vardą, o aš atsivėlęs ir palaukęs Lietuvos kaimo, su kaimiečių triobomis, dirbamomis dirvomis, kalneliais, upeliais, su medžiais pakėlėsi ir tt.

Projektas buvo duotas jaunam dailininkui Ant. Dulbiui (Flushing, N. Y.). Sunku kam buvo orientuotis paduota mintimi, nes jis Lietuvos kaimo nebuvo matęs, tačiau po kelių taisyčių piešinys buvo priimtas.

DIRVOS PASIRODYMAS

Dirvą redaguoti aš į Clevelandą atvykau 1916 metų Birželio 21 dieną. Kadangi naujasis spaustuvis dar nebuvo galutinai įrengtas, ir kadangi Santaikos redaktorius p. V. Greičius iš vietos buvo jau pasitraukęs, tat man teko ir Sandarai padirbti, išleidžiant jos ar tris paskutinius numerius, vienkart gaminant medegą ir Dirvos pirmam numerii.

Paskutiniame Santaikos numeryje paskelbus kad sekantį savaitę vieton Santaikos išeis jau Dirva, Lietuviai Dirvos pasirodant laukė. Jos pirmasis numeris Santaikos skaitytuos pasiekti paštu turėjo Rugsėjo 26 d., bet jau diena pirmiau žmonės užeidami administracijon teiravosi "ar Dirva dar negatava". Laikraštis buvo atspausdintas 5 valandą vakaro ir rado keletą skaitytojų jo laukiančių. Pirmutinį egzempliorių nusipirko Antanas Šimonis, paskui pirkto kiti, ir tą vakarą dikčiai Dirvos buvo išpirta. Pirkto ją ir prenumeratoriai nelaukdami kad gauti ją paštu už savo prenumeratas kurias buvo sumokėję už Santaiką.

Dirva visus patenkino, nes viena, po Santaikai ji atrodė labai didelis laikraštis, o antra, skaitymu buvo turininga. Ne vienas paėmęs ją į rankas ir prasiškleidę jos puslapius pasakė: "Ot, dabar tai laikraštis". Be viso ko kito, skaitytuos patenkino ir pirmame puslapyje tilpusios didelės, politiškos karikatūros, iš kurių daugel kas turėjo gardžių juokų (tos karikatūros tilpo metuus laiko), o Julė Baltrukonytė (dabar Rastenienė) daug sykų net prisipyrus klausė "kur jūs tokius gražius pikčerių gaunate?"

Dirvą tinkamai apdirbti ir jos turinį įvairiu palaikyti tada buvo nesunku, nes man pagelbininku, antru redaktorium, buvo duota jaunas, darbštus ir gabus vaikiną, Ignas Sakalas, su laikraščio darbu gerai apsi pažinęs dar Seinuose dirbdamas prie vieno seniausio Lietuvių laikraščio, Šaltinis. Sutartinai dirbdami, pirmą Dirvos puslapį užpildydavom politiško-

Ši rudenį suėjo 25 metai kaip eina Dirva pati savo vardu. Pereitą metų buvo paminėta 25 metai

nuo įsteigimo pirmutinio Clevelande laikraščio, nedidelio formato, kuris buvo pavadintas Santaika.

A. B. Bartoševičius-Barto

Dirvos bendrovės ir laikraščio įsteigėjas ir palaikytojas iki 1925 m. Dar tebegyvena Clevelande, užsiima namų statymu ir pardavimu.

V. S. Jokubynas

Pirmutinis Dirvos redaktorius. Anksčiau yra buvęs SLA organo Tėvynės redaktorium. Dabar gyvena Chicagoj ir darbuojasi Lietuvių Vaduoti Sąjungos raštineje.

K. S. Karpisus

Dabartinis Dirvos redaktorius ir leidėjas. Atvyko į Clevelandą 1917 m. rudenį, antruoju Dirvos redaktorium prie J. Gedmino. 1918 m. pradžioje paėmė atsakomojo redaktoriaus pareigas. Nuo 1925 metų Dirva perėjo jo nuosavybėn. 1942 metais sueina 25 m. jo darbavimosi prie Dirvos. Pirmo to dirbo prie Vienybės ir Tėvynės.

mis žiniomis, antrą puslapį žiniomis smulkesnėmis, trečią — redakcijos straipsniais ir išėjimo Lietuvos gyvenimo apžvalga, kitus įvairiais straipsniais ir laikraštiniams skyriais, o paskutiniame puslapyje dėjome apščią žinių iš vietinio Lietuvių veikimo ir nuotikių mieste su priemiesčiais.

LAIKRAŠČIŲ REIKSMĖ

Clevelando Lietuvių kolonijos istoriją puošia jos gražūs augimas, tautiška veikla, organizacijos ir jų graži praeitis. Tik visą tą nebuvo kam tinkamai įvertinti, nes nebuvo tam tikslui reikalingo žinių ir informacijų centro. Jei pirėikė kam kokiame reikale pasimatyti ir pasitarti, nebuvo tam tinkamos vietelės. Vienatinė vieta suėjimui ir pasimatymui buvo tik karčiama. Prireikus kam pamatyti savo draugą ar organizacijos viršininką, reikėjo jo įjieskoti karčiame. Atkeliauo iš kur nors kitur Lietuvis ir norėjo su vietiniais Lietuviais pasimatyti ir susipažinti, turėjo eiti iš vienos karčiamos į kitą, ir tose įjieskoti Lietuvii. Karčiama buvo vienatinis susipažinimų, pasimatymų ir informacijų punktu. Tat nenuostabu kad beveik visos liuosas laikas Lietuviams tekdavo praleisti karčiame.

Bet laikraščiams atsiradus, ta procedūra greitai pasikeitė, pasiviro kultūros pusėn. Lietuvių susiejimo, pasimatymo, susipažinimo, pasinformavimo ar bent ko suzinėjimo centru pasidarė jau laikraščio administracija ir redakcija. Tiek Santaikos, tiek paskui Dirvos administracija greitai virto Lietuvių kultūriška užėiga. Tiek Lietuviai vietiniai, tiek iš kitur atvykusieji pirmiausia žinių ir pažinčių įjieskoti ėjo į laikraščio įstaigą. Cia nesidrovėjo užėti nei kunigas, nei darbininkas, ir niekas užgėjęs neapirko, visuomet pasitenkino. Tokiu budu laikraščio įstaiga jau vien šituo atžvilgiu Lietuvių gyvenime yra labai reikšminga. O laikraščio vaidmuo vietiniame gyvenime sulošė roplė dar svarbesnė, tik visa tai reikia gerai išsiaiškinti ir tinkamai suprasti.

DIRVOS VARGAI

Pasigerėjus visu tuo kas buvo pradžioje, tenka prisiminti kad Dirva po gražios savo pradžios paskui susilaukė vargo ir nesmagumo, kurį jai teko patirti. Tas vargas ir nesmagumas išdygo tarpe veiklios jaunomenės, o paskui šakodamas ir lapodamas atsirėmė į Dirvą. O tai apipaskojant trumpai, buvo šitaip:

Clevelande buvo Lietuvių jaunimo dvi organizacijos: Lietuvių Teatrališkas Choras, ir Lietuvos Vyčių 25 kuopos Choras. Abi tos organizacijos bu-

energškos ir labai veiklios: koncertus, vaidinimus ir kitus sceniškus parengimus vieni ir kiti nuolat rengė, vieni kitiems neužsileisdami, ir vieni ir kitus žiūrėjo kaip du konkurentai. Teatrališkas Choras turėjo ar 40 narių, gi Vyčių Choras buvo dvigubai skaitlingesnis; bet šis neturėjęs išlaivint balsų ir viską veikė neritmuotai. Teatrališkas Choras balsus turėjo geres, veikė daug praktiškiau už savo oponentus, ir todėl vieni turėjo ką užmestiti kitiems. Teatrališkiečiai iš savo pusės prikašiojo Vyčiams kad jų mergos negražios, kad jie neturi dainavimui tinkamų balsų, kad jų mokytojas nevykęs ir tt. Vyčiai savo oponentams prikašiojo "bedievybę" (mat, tie turėjo porą narių Liuteronų), kad jų mokytojas Lenkas, kad jie neturi dainų ir dainuoja vis tik tas pačias dainas, ir panašiai.

Kol laikraščio nebuvo tie oponentai susieidami vedė savo sąskaitas pavieniu, bet įsikurus laikraščiui, viena ir antra pusė laikraštį geidė turėti savo pusėje. Vieni ir antri pageidavo Dirvoje matyti recenziją jų koncertų, vaidinimų ir kitų darbų. Draugių Sąryšis redakcijai davė pasą su kuriuo redaktoriai ar jų korespondentai galėjo eiti į visokius parengimus, bet už tai turėjo duoti parengimų recenziją. Tame ir buvo didžiausia bėda, nes bešališka recenzija abi pusi patenkinti negalėjo. Teatrališkiečiai buvo daug rimtesni, su jais ir į tvarką buvo galima prieti, bet kitas dalykas buvo su Vyčiais.

Vyčiai vis labiau pyko, redakcijos vengė, ir už savo nepasisekimus Dirvai ėmė keršyti; nuosyk nepasitenkinimus reikšė administracijai, paskui pačią Dirvą žnaibė korespondencijomis Drauge ir Darbininke, o tuom nieko neatsiekiant, ėmė nešti neapikantą į draugijas, per Draugių Sąryšį, ir dalykai taip įsitempė kad į parengimus jau eiti nei vienas nenorėjome. Sakalas sykį net pasakė kad "Vyčiai visticiek mus muš, tai geriau tegul muša namie". Ak, nemalonu tai prisiminti po tiek metų!

DIRVOS REDAKCIJOJE PERMAINOS

Visa tai buvo dar mažmožis. Daugiau reikšė abelnas gyvenimas ir jo irimas. Tais metais siautė baisus Europos karas, kurin tapo įtraukta ir mūsų šalis. Mobilizacija, valdiški varžymai, cenzura, kariško upo didėjimas, pašalinės anar-

kijos ir kiti nemalonūs apsirėiškimai griovė iktol buvusį žmonių gerą upą, žmonės visomis pusėmis niuro ir vis labiau neravosi.

Išėjimo Lietuvių gyvenimas irgi iro, iktol buvęs sutikimas pusėmis niuro ir vis labiau neravosi. Išėjimo Lietuvių gyvenimas irgi iro, iktol buvęs sutikimas pusėmis niuro ir vis labiau neravosi. Išėjimo Lietuvių gyvenimas irgi iro, iktol buvęs sutikimas pusėmis niuro ir vis labiau neravosi.

Kol laikraščio nebuvo tie oponentai susieidami vedė savo sąskaitas pavieniu, bet įsikurus laikraščiui, viena ir antra pusė laikraštį geidė turėti savo pusėje. Vieni ir antri pageidavo Dirvoje matyti recenziją jų koncertų, vaidinimų ir kitų darbų. Draugių Sąryšis redakcijai davė pasą su kuriuo redaktoriai ar jų korespondentai galėjo eiti į visokius parengimus, bet už tai turėjo duoti parengimų recenziją. Tame ir buvo didžiausia bėda, nes bešališka recenzija abi pusi patenkinti negalėjo. Teatrališkiečiai buvo daug rimtesni, su jais ir į tvarką buvo galima prieti, bet kitas dalykas buvo su Vyčiais.

Vyčiai vis labiau pyko, redakcijos vengė, ir už savo nepasisekimus Dirvai ėmė keršyti; nuosyk nepasitenkinimus reikšė administracijai, paskui pačią Dirvą žnaibė korespondencijomis Drauge ir Darbininke, o tuom nieko neatsiekiant, ėmė nešti neapikantą į draugijas, per Draugių Sąryšį, ir dalykai taip įsitempė kad į parengimus jau eiti nei vienas nenorėjome. Sakalas sykį net pasakė kad "Vyčiai visticiek mus muš, tai geriau tegul muša namie". Ak, nemalonu tai prisiminti po tiek metų!

DIRVOS REDAKCIJOJE PERMAINOS

Visa tai buvo dar mažmožis. Daugiau reikšė abelnas gyvenimas ir jo irimas. Tais metais siautė baisus Europos karas, kurin tapo įtraukta ir mūsų šalis. Mobilizacija, valdiški varžymai, cenzura, kariško upo didėjimas, pašalinės anar-

JAUNIMO NELABAI IMA Į DARBUS

Nacionalės Jaunimo Administracijos vedėjas skelbia kad industrijos nelabai kreipia dėmesį į jaunus vaikus ir merginas ir neduoda jiems dirbti, nežiurint didelio trukumo darbininkų šalies ginklavimo darbuose. Administratorius sako, senesnio amžiaus žmonės gau-na greičiau darbus įvairiose industrijose, proporcionaliai jų skaičiui, negu jaunimas.

Dabartiniu laiku visoje šalyje Nacionalė Jaunimo Administracija globoja apie 340,000 jaunų vaikų ir merginų kuriems reikia pragyvenimas darytis. Jie lavinami visokių darbų.

Dalis jų nuolat pasišalina iš tų darbų ir stoja į pelningesnius darbus, privatinėse industrijose, bet jie neimami į darbus noriai—pirmiau imami senesnieji, suaugę žmonės.

Jaunimo administracija visoje šalyje operuoja 800 mašinų dirbtuvių, kuriose jaunimas išmokinamas darbo ir yra paruošiamas privatinėms industrijoms.

pagalbon duota pavaduotoja, Ona Zvingiliūtė, kuri, man rodos, buvo tai pirmutinė moteris Lietuviško laikraščio redakcijos personale.

Šis mano raštas yra tai paviršutinė apžvalga Clevelando Lietuvių kolonijos, kurią atvaizdavau buvusiais įvykiais iš gerosios pusės, kiek galint, vengdamas to kas neigiamai ir peiktina. Viena-kita dalykų priminiau ir iš blogosios pusės, ką užtylėti nebuvo kaip bet tai priminiau kiek galint patį faktą sušvelnines. Visa šita mano apžvalga baigiama 1920 metais. Kas vėliau tų metų Clevelando Lietuvių kolonijoje įvyko, kas pasikeitė, palieku vėlesnių laikų-kronikų.

Chicago, Ill.

Rugsėjo 17, 1941.

Business as Usual
UNUSUAL

TELEFONO DARBININKAMS, kaip ir visiems Ohio žmonėms, sakinsy "biznis kaip paprastai" jau liko sena istorija. "Biznis nepaprastas" yra tai šios dienos padėtis telefonu industrijose delei svarbios rolės kokią komunikacija šiadien lošia šalies Gynimo pasirošime. Suprantant reikalingumą patiekti gerą, patikimą telefonu patarnavimą visai Ohio prie dabartinių nepaprastų sąlygų, telefono įiegos čionai ir per visą Bell System daro viską geriausia išpildymui milžiniško reikalavimo daugiau ir daugiau telefonų kaip kurie taip reikalingi šalies pasirošimo darbuose.

ŽINIŲ PASTABA. Specialių telefono įrengimų ginkluotoms šios šalies įiegos vertė \$40,000,000 išdirbama vienoje Western Electric Company dirbtuvėje, kuri išdirba telefonų reikmenis Bell Systemai.

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

TUNE IN "THE TELEPHONE HOUR" EVERY MONDAY EVENING AT 8 O'CLOCK OVER WTAM, WLW AND WSPD

Dienos Klausimais

Redaktorius — K. S. KARPIUS — Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

DIRVOS pereitime numeryje buvome patiekę daugiau žinių apie patį pirmutinį pabėgėlį iš Lietuvos. Atmenate, tai buvo Eduardas Turauskas, Lietuvos katalikų žymus veikėjas, kuris laikė save tinkamiausiu kandidatu į Lietuvos prezidentus. Jis buvo Lietuvos įgaliojimų ministras Čekoslovakijai.

Galime dar prisiminti, kaibant apie tuos katalikų veikėjus ir aukštus vadus kurie nuo bolševikų nebėgo ir tuomi sulaukė kitus gerus Lietuvių nuo bėgimo, kurie visi dėl to paskui pateko į bolševikų nagus, kad tarp jų nebėgusių ir buvusių minėtų laikinųjų komunistų valdžioje vietas, buvo tokie katalikų vadai kaip Čarneckis, Bizauskas (abu jie buvo Lietuvos įgaliojimų ministrai Washingtono) ir kiti. Tai buvo jų įrodymas kad jie norėjo su bolševikais dirbti, ir laukti progos iki "viskas susitvarkys", kad įsigalėtų Lietuvoje.

Pasirodo, geriau ir naudingiau buvo bėgti, ir kurie galėjo išbėgti tie šiadien yra naudingi Lietuvai. Bet mūsų katalikų spauda, Draugas ir kiti laikraščiai, del pasišalinimo nuo raudonųjų teroro primygtinai kaltina ir kaltina Lietuvos Prezidentą A. Smetoną.

NEUŽTENKA kad Draugas užtyli apie savo idejos žmogų, patį pirmutinį bėgusį iš Lietuvos, kuomet jį kiti vadai veik prašė ir ruošėsi su Sovietų Sąjunga "bendrai dirbti", jis dar nuo savęs daro priekaištus Prezidentui Smetonai, buk jis "nuo savo kariuomenės pabėgo". Draugui nesvarbu kad jam artimi žmonės kvietė į Lietuvą bolševikus ir ruošėsi su Maskva "broliaiškai" gyventi, tautininkų iš valdžios atsikratė. Tačiau nabagai tuo karčiai apsiriko, dabar teliko jiems tik prisiminti ir slėptis už pečių tu "kurį dabar didelė dalis ištremti į Sibirą ar gal išduoti".

Grazus, ramus Lietuvioje gyvenimas, visko pilnas ir sotus, jiems nepatiko, jie troško ne ramybės bet galybės, bet sulaukė tragedijos. Nuo to nukentėjo žiauriai visa tauta.

Tie žmonės kurie dirba ir dangstosi idejomis žmogaus gyvenisio pora tukstančių metų atgal, kai Jis negali ateiti ir pasakyti kad Jo žodžius ir darbus iškraipo, mums skubinas prikišti "ar dera juodinti aukos katalikų vadų", kuomet šiadien dar yra gyvi tie kurie buvo liudininkai jų darbų, ir žino kuria buvo pirmutinis pabėgėlis iš Lietuvos. Jie betgi griežtus smerkimo priekaištus darė ir daro Prezidentui Smetonai, kuris norėjo pasitarnauti šalies gerovei ir garbei iki paskutinės minutės. Neigia jį kam jis apledo Lietuvą — jiems būtų buvę daug smagiau testti savo iš senai varomą kampaniją prieš jį, jeigu jis būtų likęs Lietuvoje ir dabar jau nebūtų galėjęs nuo krikdėmų vadų ir spaudos priekaištų apsiginti....

TAUTAI atsidurus tragiškoje pačtyje, bolševikų okupacijos replės, vieni iš atkakliausių užsispyrėlių kratytis bendro darbo Lietuvą gelbėti buvo ir pasilikomus krikdėmai vadai. Jie Amerikoje atsisakė sudaryti bendrą Lietuvai vaduoti fondą. Europoje išsiblaškiusius tremtinius reikalavo išskirti "geruosius" ir "bloguosius", ryždamiesi "geruosius" šelpti. Savo fondą įsteigė panašiu pavadinimu kaip buvo pavadinta bendra trijų srovių taryba, kad, anot vieno kunigo išsitarimo, "lengviau galima būtų prieiti prie žmonių kišenių". Jie nesutiko praeiti palikti praiečiai, dirbti tik už ateitį: jie ir po šiai dienai savo spaudoje varo neigiamą akciją prieš buvusius tautos veikėjus ne jų plauko asmenis.

Jie pasiūlė sudaryti neva bendrą Lietuvai-Gelbėti Tarybą, tos tarybos posėdžiuose pakartotinai pareiškė kad be Federacijos sutikimo jie negali daryti jokių pakaitimų, kas parodo jų užsimojimą turėti savo sauoje visą net bendros trijų srovių tarybos likimą.

Aišku kiekvienam paprastam eiliniam kolonijos veikėjui kad ne tokiu būdu einama prie gelbėjimo tautos ir valstybės, atsidurusios prieš vergovę. Bet tokis mūsų krikdėmų elgesys buvo tik įrodymas jų tęsimo tos jų senos politikos: mes privalom vadovauti!

Jie norėjo primesti ir savo suplanuotą Pakšto biurą visoms srovėms taryboje ineinantioms, kad tik jie ir tik jie visur būtų pirmieji.

Iš bendros tarybos nieko neiseina, nes pačioje pirmiausioje vietoje katalikų vadai neparodė ne tik nuširdumo darbu, bet dar buvo tą tarybą parišę ant šniurelio ir norėjo tamptyti taip kaip jiems patinka.

Tautinių delegatų toje taryboje siūlymas sudaryti bendrą Amerikos Lietuvių visuomeninį fondą ir aukas rinkti tikram Lietuvos gelbėjimui jų buvo atmetas, jie nusistatė patys vienl visas aukas surinkti.

Bet del to Lietuvių visuomenė Amerikoje ir nesipulė jiems į pagalbą. Darbas ilko visai neišjudintas. Surinkę į savo fondą kelis tukstančius dolarių daugiau aukų negauna. Tikėtu desėtkų tukstančių dolarių niekados nesurinks.

PREZ. Roosevelt, norėdamas ar ne, padarė didelį išsiskikimą, kuris sukėlė prieš jį daugelį žmonių. Tiesiog nustebino visus jo pareiškimas buk bolševikiškoje Rusijoje tikėjimų laisvė esanti tokia pat kaip Amerikoje. Tokiu pasakymu prezidentas pažemino šią šalį lyginamas Stalino "konstituciją" su šios šalies Konstitucija. Tie kurie gerai žino kaip bolševikai atsineša į tikėjimus, dvasiškija ir maldnamius tiesiog nesupranta kodel Rooseveltas galėjo tokį neapgalvotą palyginimą daryti.

Ir komunistai ir tie nejaukiai pasijus. nes jie nenorėjo Rusijoje jokios tikybės toleruoti; skelbė atvirą kovą prieš tikybą.

KASKA RAŠO

(Spaudoje Pasidairius)

Draugas Norėtų Užmiršti kad "Katalikai" Atsižadėjo Vilniaus

Draugas nr. 236, "Istoriškoje dienoje" rašo kad Lenkai 1938 metais pasiuntė Lietuvai ultimatumą, reikalaujanti "užmiršti Vilnių ir sueiti į normalius tautininkų vyriausybę, kurios viršunėje stovėtų A. Smetona, nors tauta ir buvo pasiryžus nenusileisti Lenkam.

Iš tos žinutės išplaukia buk tai Smetona ir tautininkai buvo atsižadėję Vilniaus.

Tikrovėje buvo betgi priešingai. Ne kas kitas kaip krikščionys demokratai išmetė iš Lietuvos Konstitucijos Vilnių kaip Lietuvos sostinę (žiur. 1922 m. Lietuvos Konstituciją) ir ne kas kiti kaip tautininkai Vilnių į Konstituciją gražino (žiur. 1928 ir 1938 m. Konstitucijas).

Ne kas kitas kaip krikščionų demokratų spauda lygino Vilnių su gangrena ir ragino sueiti su Lenkija į normalius santykius, ne kas kitas kaip tautininkų spauda niekuomet neparodė mažiausio svyravimo Vilniaus klausimu. Matyti, norėtų Draugas užmiršti kad "katalikai" buvo atsižadėję Vilniaus ir apkalinti tuo silpnumu kitus, bet tiesa kaip yla iš maišo štai ir išlenda.

Toliau toje pat žinutėje Draugas rašo kad Smetona už Vilniaus krašto šmotelį ir Vilniaus miestą įsileidė Lietuvon gausias bolševikų igulas. Bet čia pat užmiršta kad kaip tik didelis "katalikų" autoritetas Gen. Raštikis buvo vienas Lietuvos delegacijos atstovų derybose del Vilniaus krašto ir del bol-

ševikų igulų, Maskvoje, ir kodel jis pats, o ne kas kitas, rašė Karde kad su Sovietų Rusija reikia gyventi geruoju.

Kai bolševikai Birželio 15 d. 1940 metais okupavo Lietuvą, krikščionių demokratų organas XX Amžius parašė kad "Lietuva egzaminą išlaikė puikiai" (suprask, kad priėmė bolševikų ultimatumą). Tuo, be abejo, krikščionys demokratai tikėjosi kad besunuodegiaudami bolševikams ką laimės. Šiadien įvykiams kitaip pakrypęs, Draugas rašo kitaip ir dar mėgina šmeižti. Bet argi naujiena Draugas "katalikams" meluoti, šmeižti ir šunuodegiuoti?

Lietuvos Vyriausybės Reikale

Washingtono vyriausybė aną dieną formaliai pripažino Čekoslovakų Tautinę Tarybą Londone (jos prezidentas Dr. Benešas, buvęs Čekoslovakijos prezidentas) legale Čekoslovakijos vyriausybę. Anglų spauda šį Amerikos žygį sutiko kaip prižadą po šio karo rupintis kas Čekoslovakija būtų išlaisvinta iš Vokiečių "protektorato" ir vėl taptų nepriklausoma.

Nėra abejojimo, Amerikos vyriausybės žygiui įtakos padarė vieningas pusantro milijono Amerikos Čekų ir Slovakų veikimas. Jie čia turi septynis dienraščius, penkiasdešimt savaitinių ir keletą kitų laikraščių. Jie visi veikia kaip vienas. Savo metiniame seime Balandį jie, pavyzdžiui, savo buvusios valstybės prezidentui Benešui pasiuntė telegramą, kuriame sakė: "Mes jums pasitikime. Mes jumis didžiujamės. Mes pasiliksime ištikimi."

Amerikos Lietuviams tenka palyginti savo veiklą su Čekoslovakų. Mes savo buvusį prezidentą stengiamės ir užkampim nustumti. Mes neturime nei Lietuvos vyriausybės nei Tautos Tarybos, kuri tai valstybei atstovautų ir jos vardu galėtų išlaisvinimo darbą dirbti. Mes bijome net Amerikos Lietuvių Tarybai leisti pilnai ir atvirai Amerikos Lietuvių vardu kalbėti.

Kas mes —men or mice?

RUDENI

Tyliai drauge su bekrinčiais lapais
Mano širdyje atgis ilgesys,
Veikiai drauge su keliaujančiais paukščiais
Mano sąjones Tave atlankys.

Sode siubuoja nuliudusios liepos,
Gėlės nuvysta žieduotuos laukuos,
Greitai mūsų žemei paskendus sapnuose
Neviltį rudenio vėjas dainuos.

Tyliai drauge su pageltusiais lapais
Aš svajose atlankysiu Tave,
Gal buti ir pietus keliaujanti paukščiai
Rudenio dieną primins tau mane....

M. T.

PETRO VAICIUNO EILĖS

Zydros akys, it padangė,
Mano sielą sužavėjo,
Gėlėmis ją apipynė,
Ryto maldą jon išėjo.

Dega mylinti krutinė,
Mano sielą dainos supa.
Džiaugsmo gunda rytmetinė
Tiesia taurę saulės upo.

Savo dainą aš sudėjus,
Šventą aukurą sukursiu. —
Ryto gėlę palytėjęs,
Saulės žodžiais ją aš bursiu.

Aš bučiuosiu josios skruostus,
I žydrasakis žiurėsiu. —
Meilės jausmo aš iškaltas
Su padange susiliesiu.

IRVIS GEDAINIS

Kas Tu Esi, Lietuvi?

(Tęsinys iš pereinio numerio)

2. TU PATS

Kas buvo Tavo Kaimynai

Apie 300 metų prieš Kr. sujudėjo daug stipresnių Svejų, dabartinių Svedų protėvių, stumiami pietinės Skandinavijos gyventojai Gotai ir persikėlė į Baltijos jūros pietų pakraščius. Išvaikę čia gyvenusias Slavų giminės, Pavislyje jie susidūrė su Prusais, kurie užkirtė jiems kelią keltis toliau į rytus. Tų laikų Gotų raštų palikimai pasakoja kad Prusai jai buvo pasiekę, kaip ir kitos Aisčių giminės, aukštos kuturos. Jie dirbo žemę jaučiais, augino arklius medžioklės ir karo reikams. Mokėjo kepti gardžią duoną, jau vartojo karvių pieną ir audė gražius drobės audinius. Juroje ir upėse jie žvejojo jau tinklais, kas Gotams, gal but, buvo svetima, nes jie kalba apie tai su nustebimu. Gyveno Prusai pasidalinę atskiromis giminėmis, kurias valdė kunigaikščiai. Savo kaimynų Slavų ir greta jų anapus Vislos įsisėdusių Gotų jie nepuldavo, bet užpulti mokėdavo apsiginti. Pas juos buvo gera tvarka ir gražus šeimos sugyvenimas. Gotai, nors taip pat kulturoje jau tolokai pažengę, gyvendami greta su Prusais kaip ir Ugrofai šiaurėje su kitomis Aisčių giminėmis, nemažai ko iš jų išmoko, bet iš kitos pusės ir Prusus nemažai ko išmokino. Visų pirmiausia Gotai atsivėžė su savim geležies jietis, geležinius peilius ir kirvius, ir Prusus išmokino vartoti ir apdirbti geležį. Per Prusus geležies vartojimas paplito ir tarp kitų Aisčių ir vis daugiau pradėjo keisti ligi tol įsigalėjusią bronzą, Lietuviškai žavarį, kuri, tiesa, daugiau tiko papuošalams, tik iš kurios gero kirvio ar peilio nebuvo galima pasigaminti.

Po kelių šimtų metų viena Gotų dalis patraukė į pietų rytus, pasiekė Juodąją jūrą ir ten įsteigė vėliau pagarsėjusią Skytų, šaulių, valstybę. Kita dalis pasinėšė į pietų vakarus ir atsivėžė net Ispanijoje. Gotai pagaliau ardė ir griovė Romos imperiją ir apie IV šimt. pabaigą po Kristaus gimimo savo staigiais persimetinėjimais sukėlė taip vadinamąjį didįjį tautų persikėlimą.

I išsikėlusių Gotų vietą tarp Oderio ir Vislos vėl gryzo Slavų giminės, bet Prusai, tvirtai įsikūrę, apsisaugoję miškais, upėmis, ežerais ir balomis, kaip gyveno taip ir liko savo vietoje.

Apie Suomijos įlanką įsisėdę, išmokę dirbti žemę Suomiai ir Estai daugiau jau iš tos vietos nejudėjo. Jie, Aisčių pavyzdžiu susitvarę, gyveno atskiromis giminėmis, kurias, kaip ir pas Aisčius, valdė kunigai, kunigaikščiai. Jie, taip pat kaip ir Aisčiai, garbino Dievą Jo gamtos apšviškime: saulėje, ugnyje, žaibė, vėjūje, žemės ir vandens duosnūme. Panašios tikybės buvo ir Svedai. Kad jie ir šiaip kuo buvo Aisčiams nesvetimi, rodo kad jie save vadino savier, savaisiais, iš kur pasuk trumpėjant, jų pačių kalbininkų žodžiais, atsirado dabartinis pavadinimas svear, Svejai. Tie Svejai apie XI šimt. vidurį pervažiavo Danų apkrikštę, panoro po kelių dešimčių metų pakrikštyti ir savo kaimynus. Todėl pradėjo krikšto karus prieš artimiausius kaimynus, prieš Suomius. Suomiai smarkiai spyrėsi, tik jiems nebuvo lengva, nes iš rytu, iš kitos pusės, tais pačiais šventais sumetimais ėmė juos spirti ir Rusai. Ugrofinų giminės sujudo. Vienos, Savolaksai ir Tavastai, pasitraukė toliau šiaurėn, tarp sunkiai prieinamų ežerų, kitos, kaip Livai ir Kuršiai, metėsi į pietų vakarus. Livai ir Kuršiai gyveno palei vidurinę Suomijos įlanką, maždaug tarp dabartinių Leningrado ir Talino. Pajuriai, pamažu jie prasistūmė iki salų Dago ir Oesel ir atstumę Latvius

taip pat įsisėdė visos Rygos įlankos pakraščiais.

Idomu kad žodis liv Liviškai ir Estiškai reiškia smėlį. Livai kitais žodžiais buvo smėlynų gyventojai, smėlininkai. Kure Estiškai reiškia gervę, taigi Ugrofinų giminę Kuršiai dėl kai kurių priežasčių buvo praminti gervėmis, gervininkais. Oeselio sala, nors Kuršiai jau senai išnykę, dar ir dabar Estiškai vadinama Kuressaar, gervių ar Kuršių sala. Tuo tarpu kai šiaurinė Latvijos gyvenamųjų žemių dalis vėlesniais laikais buvo gavus Livonijos vardą, pietų vakarinė buvo pavadinta Kurlandija. Net Lietuvių žemės neišvengė Ugrofiniškų vardų. Mes turime Kuršių mares ir Kuršių Neringą. Kaip tai atsitiko?

Išsikinti šis klausimas mums labai svarbu, nes yra pastariais metais atsiradę jaunų mokslininkų, bandančių įrodyti kad ir Lietuvoje Kuršių plačiai gyventa. Kai kas net manė kad Kuršiai yra Aisčiai. Svedų ir Danų istorikai įrodo kad Kuršiai savą laiką buvo pati smarkiausia Ugrofinų giminė. Ji, gyvendama Suomijos įlankos pakraščiu, buvo virtus grynai žvejų tauta. Tik nuo V šimt. viena žvejyba nesitenkino, o ėmėsi ją papildyti paprastu plėšikavimu. Greitai Kuršiai, persikeldami savo laivais, plėšė ne tik visas Baltijos jūros salas, o vasaros ir rudens metu fjordais įsiverždavo net Švedijos gilumon. Jie kelis kartus apiplėšė Svedų pirmą sostinę, Birkos pilį prie Malaro ežero. Svedai savo sostinę pagaliau apgynė tik tuo kad sąsiaurį prie dabartinio Stockholmo buvo užvertę rąstais.

Tos žemės ar salos, kur Kuršių gyventa, turėjo blogą vardą, jų reikėjo iš tolo saugotis. Tuo baimės vardu pradėjo visi, Svedai, Danai, Lietuviai ir Prusai, o vėliau ir Vokiečiai, vadinti tas žemes, kur Kuršiai nors kiek buvo įkėlę koją.

Tuo metu kai Svedai kardu krikštijo Suomius, Kuršiai pabugę stipresnės jėgos vis daugiau ėmė trauktis į pietus. Jie jau nepuldinėjo Svedų įsistiprinusių salų, o ėmė siausti Lietuvos, Prusų ir net Danų žemių pakraščiais. Danų karalius Valdemaras Pergalėtojas 1206 m. paskelbė Kuršiams karą ir juos sumušęs ir persekiodamas užėmė ne tik Oeselio ar Kuressaar salą, bet iš to išsimaigino ir pačią Estiją. Nuo tų metų Kuršiai daugiau neatsigavo. Jų buvo dar kiek likę palei Rygos įlanką, tik ir juos čia netrukus paverė krikščionių kalavijuočių ordenu.

Nukariauti Kuršiai pavirto ramliais žvejais, mito ne tik patys žvejyba, bet išsimainydami duonos ir mėsos tiekdamo jos ir žemę dirbantiems ukininkams. Susidurdami su Latviais ir Lietuviais, jie, budami neskaitylingi, gyvendami tik pačiu pajuriu, greitai sulatvėjo ar sulietuvėjo. Tik jų atnešti, nors anksčiau ir blogą garsą turėję, vardai užsiliko ligi šiol.

(Bus daugiau)

SAPNININKAS

Kaina su prisiuntimu \$1.00.

Didelis, gausiai paveiksluotas Sapninukas, gražiai sutvarkytas, išaiškinantis kiekvieną sapną. Kiekvienas privalo jį turėti savo namuose.

Reikalaukit "Dirvoje"

NAMŲ DAKTARAS

Tiktai \$1.00

Trumpi, aiškūs apibūdinimai kelių šimtų kasdieninių ir sunkių ligų ir nesveikųjų kokie žmogų paliečia, nuo paprasto gerklės skaudėjimo iki sifilio, vėžio ir kitų ligų. Visos ligos knygos pabaigoje sužymėtos alfabetiškai, lengva rasti. Knyga 174 psl.

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

ALPIS

KĖSTUČIO
IŠLAISVINTOJAS

(ISTORINĖ APYSAKA)

K. S. Karpus.

(Tęsinys iš pereinamojo nr.)

XVI
VARYTĖS NELAISVĖ

Alpis ir du jo palydovai žaibo greitumu šovė pirmyn, Kauno linkui, kur jau randasi daugiau Lietuvių ir kur mažas buris užpuolė jų neskės.

Bėgant, Alpis savo palydovams davė įsakymus kur katras turės vykti, pasiskirti keliais, duoti gaudus apie staigų Vokiečių atsiradimą Lietuvoje, jei vijikai kūrį jų nudėtų.

Bet jie Kauną pasiekė laimingai. Ten pakeitė arklius, ir visi trys vyrai išlėkė skirtingais keliais: vienas skubėjo, kitu keliu, atgal į Gaižuvą, pranešti kad ruošijai galimam priešui užpuolimui. Kitas jo į Vilnių, o pats Alpis į Trakus pas Kęstutį.

Kryžiuočių maršalas, Gotesverdero pilies valdytojas, pajutęs kad pagavo į savo rankas moterišką nelaisvę, ir žinodamas kad keli Lietuviai ištruko ir praneš savo valdovams apie juos, skubiai ėmė tardyti, kankinti Varytę ištyrimui kas ji tokia ir kokiam svarbiam Lietuviai priklauso, kad žinotų kaip su Lietuviais derėtis ir ko už ją reikalauji, kada ateis jos išpirkti ar atsiimti.

Ji verkė, grynėsi, nesakydama kas jos vyras yra, iki maršalas, klastingai būdu išklošė, pasakydamas buvęs jis iš kitų suimtų Lietuvių sužinojo viską.

— Taip, mano vyras yra Gaižuvos kunigas! Jis yra tas kuris išgelbėjo Kęstutį iš jūsų nagų! Jis ir mane išgelbės! Atsiskiršys jums! — rustai kalbėjo Varytė, turėdama vilties kad, likus gyva, bus iš nelaisvės išgauta.

— A, tai tavo vyras yra tas Adolfas, tas krikščionis atsimetėlis! — nustebejęs rėdėdamas kalbėjo maršalas, ir pasityčiojantį pridėjo: — Per tave dabar mes sugrąžinsim jį prie tikėjimo ir atgalios už jo skriaudas tikėjimo nešėjams!

Tie jo žodžiai giliai smėigė Varytės širdin...

Alpis su Kęstučiu skubiai nuėjo į Vilnių pas Algirdą su žinia apie jų pilin išveržusius priešus, ir sutarė skubiai rinkti kariuomenes užpulti Vokiečius Gotesverdero pilyje.

Tuo tarpu Beržynėje, Varytės gimtinėje, sulaukta mažo vaiko, kurį ten pristatė du Lietuviai raiteliai.

Dar labiau pravirko Varytės motina ir sesutė kai atsirado jos sunus, kuris tikėta buvo pakliuvęs Vokiečiams ar žuvęs. Varytės ir vaiko žuvinimas ten jau buvo apnaudota.

Zubrį išgelbėjo du jauni smarkūs jų palydovai, kurie statydami savo gyvastis pavojun užbaigė su Vokiečių tarysnes už vaiką, kada jau Alpis turėjo pasišalinti išsigelbėjimui savęs.

Tiedu palydovai, pamatę vieną Vokiečių sugriebiant jų kunigo sunų ir per krumus nešantis šalin, leidosi paskui pagrobiką. Vienas priėjo šalia grobiko taip arti kad pačiuo vaiką ir laimingai nutraukęs į save leidosi bėgti. Tas Vokiečius, savo grobio netekęs, vėl puolėsi ant Lietuvos su vaiku, vėl plakėsi prie jo artyn, tikėdamas tuo pat būdu vaiką pagrobti kaip pirmiau pavyko. Matydamas kryžiuočių tikslą, antras Lietuvis laikėsi užpakalyje Vokiečio, besitašančio už vaiką, ir tuo tarpu kai Vokiečis vėl tiesė savo ilgą ranką griebti vaiką nuo Lietuvos arklio, tas antrasis iš užpakalio smogė kardu ir Vokiečio ranka nukrito.

Su tuo Vokiečiu besivaržydami Lietuviai buvo nusivargę gana toli nuo pilies ir nuo visų kitų, kur jau daugiau užpuolė nesimantė, pasinaudodami proga šovė kairėn aukštyn į krantą, į šlaitą ir nuo kryžiuočių paspruko. Nemuno ir paskui Neris krantu jie skubiai keliau Trakų linkui, ir pristatė vaiką į Varytės tėvų pilį, kur jų visų buvo keliauta.

VYKDOMI DIDELI NAUJI TYRINĖ- JIMAI

Amerikos išdirbystės praleis rekordinę sumą \$117,400,000 šių metų bėgyje tyrinėjimams kas iš kokių medėgų galima naujo padaryti, kas dar iki šiol nežinoma. Tokie ištyrimai paveikdan davė praeityje perfiumą iš anglies, moteriškas kojines iš anglies, ir kitus dalykus, į ką galima paversti žaliavas iš kurių paprastai negalima padaryti biznio.

Tas jų bandymas ir skyrimai didelių tyrinėjimams sumų parodo kokią didelį pasitikėjimą jie turi į šios šalies ateitį.

Minėta suma apima 1000 visokių rūšių išdirbysčių kurios tyrinėjimams skiria dideles sumas pinigų.

•TYRIMAI daryti gasolina iš anglies mokslininkų nuomone užtikrins šiai šaliai užtekėti naui aliejaus del 3000 metų, dabartinio suvartojimo kiekiu.

Kas platina Dirvą — tas platina apsvietą.

— Atiduoti jums šią nelaisvę už vieną tingų riterį, kuris nepajiegė per tiek metų iš Trakų pabėgti? Niekados! Bet yra galimybė, jeigu pats Adolfas sutiks pas mus grįžti ir su ja kaip krikščionis gyventi!

Tas maršalo atsakymas Lietuvius kaip šaltu vandeniu perpylė.

Visi susimąstę galvojo ar nėsiranda kur Lietuvoje kito svarbaus Vokiečio nelaisvio, ar keleto tokių, kurie būtų galima už Varytę pasiulyti. Bet nėsirado.

Varytės tėvui parupo paklausti: — Jūs reikalavimus statot, bet parodykit ar ji tebėra gyva!

— Parodykit mums ją! — pakartojo Kęstutis.

Alpis, ilgesio ir įsirdimo apimtas, laikėsi nuo kalbėjimo, kad dar labiau Vokiečius neužpykintų.

Maršalas įsakė atvesti nelaisvę.

— Alpi! — suaidėjo klykiantis garsas nuo pilies sienos, kai tarp dviejų palydovų prie kryžiuočių viršininkų pasirodė Varytė ir pamatė savo vyrą.

— Varytė, buk rami! Mes išgelbėsime tave! — pratarė Alpis.

— Kur mūsų sunus? — vėl rupestingai ji šaukė į savo vyrą.

— Jis išgelbėtas, sveikas, randasi Beržynėje, laukia iki tu sugrįši! — atsakė su raminančiais vyrais.

— Aš sugrįšiu arba žysiu, bet tu gyvenk mūsų sunui, tu jam reikalingas! Nepasiduok šių žvėrių viliojamas, mane gelbėti norėdamas! — pratarė ji.

Maršalas pastumė atgalia ranka per ašaras kalbančią moterišką, nutraukdamas jos pasikalbėjimą ir matymąsi su ja gelbėti atėjusiais.

Dr. Arnulfo Arias, ousted from the presidency of Panama in a coup which placed a regime more favorable to the U. S. in power, is shown at left. Right: Dr. Ernesto de LaGuardia, former Panamanian minister to Mexico, who has assumed the presidency of Panama following the bloodless coup d'état which overthrew President Arias.

Dr. Arnulfo Arias, išvytas Panamos prezidentas, perversme kuris įstatė vyriausybę prielankesnę Suv. Valstijoms. Dešinėje yra Dr. Ernesto de LaGuardia, buvęs Panamos ministeris Meksikoje, kuris užėmė prezidentystę.

— Koks jūsų paskutinis reikalavimas? — paklausė Kęstutis.

— Menkas, kunigaikštis, menkas: lai Adolfas sugrįžta pas krikščionis ir su ja laimingai gyvena, na ir ši pilis turi pasilikti ordinui! — pakartojo maršalas: — Ir atminti: jei pulsit į ją pilį paimti, šios nelaisvės gyvos neatgausit!

Alpis sukando lūpą. Jam širdį suspaudė kad gal jau neteks daugiau savo mylimosios gyvos matyti... Ji turės žūti, nes tokios Vokiečių sąlygos. Lietuviai juk atėjo pilį paimti, ji turės būti paimta, kryžiuočiai bus sumušti...

— Tu gyvenk sunui... — praėjo jo mintimis Varytės jam tarti žodžiai, ir Alpis stipriu savo denu tvirtai suspaudė savo kardo rankeną.

Ne viena Lietuvė taip pasiaukoję pažeminimui, skurdui ar net mirčiai prieš naguose, ne vienas karžygis savo žmoną ar mylimąją priešams paaukojo už savo tėvynės gerovę — tai ir Alpiui ir Varytei prisiėjo šis paaukojimas padaryti: jis neprivalo pasiduoti priešui viliojamas, grįžti pas juos kad galėtų prie savo žmonos patekti, nes jie jam už jo narsius darbus kovose prieš Vokiečius, ir už jiems padarytus nuostolius, žiauriu kankinimu atsilygintų. Jam dar yra daug darbo su priešais — jo įiegos tegali būti naudojamos atsilyginimui tiems kurie jų kraštą skriaudžia, jo mylimąją pagrobė...

Kęstutis su savo palydovais nuo Gotesverdero traukėsi, negavęs iš kryžiuočių maršalo patenkinančio atsakymo.

Jų darbas nuo dabar buvo pilį apgulėti, griauti ir priešus sumušti — nelaišys gi jų savo krašte įsikverbusių.

(Bus daugiau)

PER TVORĄ PASIŽVALGIUS

IR MANO DRAUGAS Gabaliauskas prabilo apie tai kas buvo pirmutinis pabėgėlis iš Lietuvos, kada krikdėmų vadai į Lietuvą bolševikus prašė į "svečius"....

Dabari kai iš Dirvos sužinojau kad pirmutinis pabėgėlis buvo Gabaliausko artimas idejos draugas ir Lietuvos prezidento sosto įieškotojas, galiu paklausti ko Gabaliauskas atbėgo į Ameriką pats, jeigu jis tiki kad kitiems niekam nevaičia buvo iš Lietuvos išvažiuoti?

Gabaliauskas, visokių amatų "mekanikas", atsiskubino į Ameriką kai apsižiūrėjo kad su bolševikais biznio nepadarys.

Atbėgo Amerikon pasisakyti — gyvas budamas, kad jis, "del ištikimybės savo tautai", Lietuvoje net 13 kartų buvo Smetonos uždarytas kalėjime!

Jei jis būtų buvęs bolševikų "likviduotas", mes Amerikoje apie tokį "kankiną" butume nei negirdėję, o jeigu kas būtų tą sakęs apie jį, tai būtų šmeizimas, į ką pats "neturėtų progos atsakyti".

Dabar pažiūrėkit į tą Gabaliausko "kankinystės" išvirkščią pamušalą.

Kaip iš paties Gabaliauskas, taip ir iš kitų žinančiųjų pasirodo, Smetona apie tokį žmogelį Lietuvoje nei negirdėjo ir nežinojo kada kur kas ir už ką ji tryliką kartų areštavo.

Pas mus Amerikoje, ir kiek žinia tas pats ir Lietuvoje, arešto namų prieglaudoje pavaišina asmenį vietinė policija, jeigu ji randa tą asmenį vertu tokios garbės.

Gabaliauskas yra iš tokių kurie Amerikoje nori greitai pralobti, jis įsivaizduoja kad Lietuviai darbininkai ir bizniečiai, kurie sunkiai už kiekvieną centą dirba, turi duoti jam pinigų jo bizneliui paremti.

Jeigu Gabaliauskas ir Lietuvoje taip bizginėjo iš miesto į miestą, jeigu landžiojo po Lietuvos tiznius ir įstaigas reikalaujamas duoti jam šimtus ar tukstančius litų jo bizniui palaikymui, kaip jis daro Amerikoje, tai gal kas nors ir turėjo šauktis policijos tokį neprašytą svečią išvesti....

Amerikoje to nedaro net senai visuomenei tarnaujanti veikėjai nei laikraščiai, nors jiems priklauso tokia parama kaip užsitarnavusiems, o Gabaliauskas tai turi akis ir drąsą lysti ir reikalauti.... Lyg be jo Amerikoje katalikai neturėjo laikraščio....

Supa Garba.

•IŠ SUV. Valstijų eksportas į 20 Pietų Amerikos respublikų pakilo nuo 569 milijonų 1939 metais iki 727 milijonų dolarių 1940 metais.

PUIKUS VYNAS

Mano vyno sandėlyje rasite visokio vyno šeimų pokilams, ir visokiems reikalams, galiu gauti galionais, bačkom arba bonkom.

Rudolph Bozeqlav

OHIO BONDED WINERY
6010 St. Clair Avenue
R. BOZEGLAV, Prop.

J. Zemantauskas

"Dirvos" Agentas

Notaras

130 Congress Avenue
Waterbury, Conn.

Jau galit užsisakyti šią idomią apysaką, knygą Alpis

Kaina tik \$1.00

(Butinai pridėkit 15c pašto ženklais po 3c knygos persiuntimui)

PRENUMERATORIŲ VARDAI TILPS KNYGOJE

Vardai visų tų ALPIO prenumeratorių, kurie DABAR prisiųs savo \$1.00 (ir 15c stampomis) tilps knygoje, ir jie visi gaus knygą už šią žemą kainą. Knyga bus apie 350 puslapių ir po išspausdinimo pirsiduos po \$1.50 arba ir \$2.00. Taigi, skubėkit užsisakyti sau ir savo brangiems draugams ALPI šiadien!

SKUBEKIT UŽSISAKYTI SAU 'ALPI'

KAIP SIŪSTI PINIGUS. Idėkit į laišką \$1.00 popierinį ir 15c pašto ženklais, įrašykite savo pilną vardą ir adresą, kad galėtume atspausdinti knygoje ir kad žinotume kur knygą pasiųsti, parašykite kad tą dolarij skiriat už knygą ALPIS, ir tuoj pasiųskit Dirvos voku. Galit siųsti ir kartu su Dirvos prenumeratoros mokėjimui, bet pažymėkit kad pridėdat mokėstį ir už knygą ALPIS.

DIRVA

6820 Superior Avenue

Cleveland, Ohio

IRVIS GEDAINIS

uvi?

ys Rygos įlankos pa-

liv Liviškai ir Estiškai kitais žodžiais bu-ai, smėlininkai. Kure, taigi Ugrofinių gikurių priežasčių buvo gervininkais. Oesello u senai išnykę, dar ir nama Kuressaar, ger-Tuo tarpu kai šiaurizemių dalis vėlesniais Livonijos varda, pietų linta Kurlandija. Net engė Ugrofinių varvar-rių mares ir Kuršių atsitiko?

dausimas mums labai tariais metais atsiradė bandančių įrodyti kad plačiai gyventa. Kai i Kuršiai yra Aisčiai, rikai įrodo kad Kuršiai ti smarkiausia Ugrofiendama Suomijos įlan-vo virtus grynai žvejų šimt, viena žvejyba nesipapildyti paprastu plė-Kuršiai, persikeldami e tik visas Baltijos ju-ir rudens metu fjor-Svedijos glumoni. Jie i Svedų pirmą sostinę, aro ežero. Svedai sa-apgynė tik tuo kad inio Stockholmo buvo

los, kur Kuršių gyven-ės, jų reikėjo iš tolo-ės vardu pradėjo visi, viai ir Prusai, o vėliau i tas žemes, kur Kur-įkelę koja.

Svedai kardu krikšti-pabugę stipresnės jė-š trauktis į pietus. Jie-ėdų įsistiprinusių salų, os, Prusų ir net Danų Danų karalius Valde-1206 m. paskelbė Kur-šumušęs ir persekio-

o Oeselio ar Kuressaar-uginimo ir pačią Esti-Kuršiai daugiau neatsi-iek likę palei Rygos-čia netrukus pavergė-uočių ordenas. aršiai pavirto ramius-ų patys žvejyba, bet iš-ir mėsos tiekdamo jos-ukininkams. Susidur-Lietuviais, jie, budami-dami tik pačių pajuriu, ar sulietuvėjo. Tik jų-šiau ir blogą garsą tu-o ligi šiol.

(daugiau)

NINKAS

risiuntimu \$1.00.

paveiksluotas Sapninykas, i, išaiškinantis kiekvieną privalo jį turėti sau

kit "Dirvoje"

DAKTARAS

tai \$1.00

pibudinimai kelių šimtų nkių ligų ir nesveikumu-čia, nuo paprasto gerklės ifilio, vėžio, ir kitų ligų-ros pabaigoje sužymėtos a rasti. Knyga 174 pa-

ukit "Dirvoje"

Cleveland, Ohio

STRIKUTING
CO.
PER
ir geriausi gaso pečiai
CEDar 7916

inėjimai nuo
TELEPHONE
COMPANY
E. ENDicott 0221

irbėjai
GARA
lojančių angli-gas-alių
ST CITY
RIES CO.
PProspect 5040

inėjimai nuo
BRANDT
ION CO.
MĖSOS PRODUKTAI
MElrose 3700

etuviams draugams
10
AL SALT CO.
Arfield 4595

etuviams draugams
0
PENDENT
UPPLY CO.
MAin 9260

ental WORKS CO.
ausias medegas ir
kantį darbą
FLorida 8671

etuviams draugams
0
RUCKING
NY INC.
ly, Pres.
PProspect 4790

ėjimai nuo
MACHINE
GING CO.
8th Street

GLASS CO.
baldams viršai, etc.
š stiklo už dirbtuvės
is
ntario) CHerry 8090

HIPPODROME

"Sergeant York"

Kaip tik pradėta rodyti Hippo-
drome Theatre "Sergeant York",
kurių bėda kasdien užsispil-
dė. Ši filmuma visus pirmesnius
kurių daugumo rekordus, taigi
šio filmo paleidimas dar vienai sa-
lės daugia, pradėdant sėdėdie-
nį Spalių 18.
Veiklas apima Didžiojo Karo lai-
kartį. Šalia jdomaus turinio, ro-
maso ir nuotikių, "Sergeant York"
pildomas žymių artistų. Vado-
vąs rolę turi Gary Cooper, ku-
rio vaidina tą vaikiną kūrį pere-
mą Pasaulinio karo ateities žy-
mūs Amerikos narsulio vardą,
kurio tarpū suimdamas nolaivė-
siai rėnas be kitių pagalbų virš
vėta Vokiečių kareivių.
Jamos žanėlės rolę vaidina Joan
Belle, kuria York išmily ir vėliau
mėveda. Prie jų taipgi yra Wal-
ter Brennan, George Tobias ir eilė
kitų.

ASTOR THEATRE

8405 HOUGH AVE.

Astor Theatre vadovė praneša
šio teatro tapo pavidintas iki
vėty ir kad įrengta ventila-
cija ir visi kiti patogumai.
Janga čia tik 20 centų ir gali-
ma matyti vėliausias filmas ir ži-
nė šio karo ir kitokias.
Teatras randasi visai prie Lie-
pų gyvenamųjų vėty, 8405 Hough
ave. lengvai pasiekiamas pa-
sijojant.
Kurie atvažiuoja automobiliu
su pasistatymu vietos dykai. Vi-
ty yra geriamos vandens ir kitoki
patogumai.
Atsilykkit į šį teatrą tankiai,
atėjimui vakarui ir sėdėdie-
nį sekmadienį ir pietų. Gali
užimti ir pinigų, nes tam tikrai
būna, traukimai didelių su-
pėjų.

LAUCIATES BLOGAI?

UKRAI PALENGVINSITE SAU
NUO MODERNISUKU, SVELNIU
BUDU

Kuomet kankinatės vidurių užkie-
mų žarnos nevelikios — skauda
ir nėra energijos, palengvinkite
suo modernisuku būdu — kran-
ty FEEN-A-MINT. Ši skani vėdu-
liu suosojanti kramtoma guma
nėgėb svelniai, bet tikrai, išvaly-
diurius. Milijonai žmonių nau-
do FEEN-A-MINT. Pakramtykit
FEEN-A-MINT einant guti — sekan-
tį tikrai jausite palengvinimą
ir jausitės puikiai. Vsa! Seimai
šio kramtymo tik 10c

VIDELĖ LIETUVIŠKA VAISTINĖ

C. Pakeltis Pharmacy
1001 East 79th Street
(Kampas Crumb Ave.)

Užtikto visokias namines ir im-
purtotas gyduoles nuo visokių li-
gų, kaip tai nuo aštraus užsisenė-
usio Reumatizmo, nuo įvairių
sąstų, dedervinių, vidurių nevir-
šimo, užkietėjimo, kosulio, ka-
no, lytiškų nusilpnėjimų, viso-
sų lytiškų ligų, nerviškumo, ne-
mėgė ir kitokių.

C. Pakeltis Vaistinė
1001 E. 79 St. Cleveland, O.
Telefonas ENd. 8533
Vaistinė atdara 7 dienas savaitėje

DIXIE BEDDING

Mfg. Co.
"Is dirbtuvės į Jusų Namus"
Atsakantis Taisyimo Darbas
Matrasai, Box Springs, Pagalvės,
Patalinai. Senus matrasus perdir-
m naujai. (49)

VALOM PATIESALUS.

6631 St. Clair Ave.
HEnderson 1198.

P. J. KERSIS

809 Society for Savings Bldg.
Ofiso telefonas: MAin 1773

Norėdami pigiai pirkti namus mieste ar priemiesčiuose, kreip-
kitės į mane, gausit už pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą
įvairiuose apdraudimo-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morkėgo. Patarnavimas ir išpildy-
mas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Nikodemus A. Wilkelis

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius
IR BALSAMUOTOJAS
6522 Superior Ave. HEnderson 9292

The Wilkelis Furniture Co.

Rakandų Krautuvė
Visoki Lietuviški Rekordai gaunami čia
6307-11 Superior Ave. ENdicott 2343
N. A. WILKELIS JURGIS ARBUCKAS
Savininkas Vedėjas

AR SU RUSIJA JAU BAIGTA?

Sovietų "Šaunioji Armija", kuri Sakė Užkariau-
sianti Pasaulį, Neatsilaiko prieš Dusyk
Mažesnį Priešą

AKRON, OHIO

Smulkios Žinios

Vokiečiai praneša iš Berli-
no kad jie apsupė ir beveik bai-
gia sunaikinti Rusų jėgas už-
kluptas siaurame plote šiaurė-
je Azovo jūros, ir kad visu
smarkumu naikinama Rusijos
armijos apsuptos Bryansko-
Viazmos srityje.

Berlino radio pastebi kad
sovietų vadų šaukimasis Mas-
kvą nepaduoti, ir pastangos
apsikasti ir gintis neišgelbės
Maskvos puolimo, tikrai padės
į pragaistingą padėtį miesto
gyventojus.

Toliau naziai giriasi kad so-
vietų pastangos persilaužti ir
atsilaikyti centraliniame karo
fronte Vokiečių suardytos.

Pietų fronte, Vokiečiai sako
jau pasiekę Taganrogą, apie 40
mylių nuo Rostovo, kuris ran-
dasi prie ištakos Dono upės, ir
pro kurį jau eina didėsės alie-
jaus dudos nuo Baku ir Kaspi-
jos jūros.

Hitlerio spaudos organai vi-
su drąsumu tikrina kad "Sovie-
tų Rusija militariškai jau už-
baigta" ir kad nepilnų keturių
mėnesių karas rytiniame fron-
te jau beveik išspėstas, kan-
dangi naziai vėl apsupo ir su-
ėmė milijonų raudonosios ar-
mijos vyrų dviem savo supi-
mais Maskvos.

Sovietų vadai įsakė išgaben-
ti iš Maskvos moteris ir vai-
kus. Sovietai pilnai prisipa-
žysta kad jie atsidūrė rimta-
me pavojuje. Raudonoji ar-
mija Leningrado, Maskvos ir
Azovo frontuose taip sumuša-
ni ir apsupama kad negali at-
sivėpti.

KUR TIE NARSUOLIAI?

Kažin kodėl, nors Rusija yra
160 milijonų didumo tauta, du-
syk didesnė negu Vokiečių, Ru-
sai skelbia kad Vokiečių jėgos
išstatyta keliaropiui didesnės
ir raudonoji armija neatsilaiky-
dama traukiasi į naujas pozici-
jas arčiau Maskvos.

Kur dingo tie Kalmukai ir
Cruzinau kurie taip smarkavo
Lietuvoje ir jos kaimynų šaly-
se? Kur ta "šaunioji raudono-
ji nenugalima armija" kuri tik
pusmetis atgal žadėjo visą pa-
saulį užkariauti?

Rusai kariauja, tiesa, jie de-
da visas savo jėgas, bet pasi-
rodo bejėgiai, paveizdan, kai
Vokiečiai lėktuvais puola rau-
donųjų pozicijas, ardo kelius
ir pergasdina Rusus iki to kad
jie lieka tik pavieniai kariau-
ti: sulindę duobėse, laukia už-
einančių Vokiečių tankų ir šar-
vuotų automobilių, su kruvelė-
mis rankinių granatų ir gaso-
lino lonkų, kurias tina svaidy-
ti į užeinančius Vokiečių tan-
kus.

Rusai pripažino kad Vokie-
čiai užėmė Bryanską. Prie
Bryansko-Viazmos apsupė Ru-
sus naziai sako paėmė 350,000
raudonųjų nelaisvėn.

Vokiečiai skelbia užėmė mie-
stą Tulą, jau aname šone Mas-
kvos.

Rusijoje jau prasideda žiema,
ir vietoj kaip tikėtasi kad
žiemai užstoja Rusai ims na-
zius pliekti ir vyti atgal, Vo-
kiečiai kaip žygiavo taip žy-
giuoja pirmyn.

Vietomis, silpnesnėse fronto
dalyse, Rusai kėsina pulti
Vokiečių linijas, bet tas maža
ką reiškia, jeigu neatsilaiko
ten kur reikia pasirodyti nar-
siais.

PHOTO PRINTS

Visų Didumų 3c Visų Didumų
GREITAS KASDIENINIS
PATARNAVIMAS
Dykai padidinimas su šiuo
skelbimu.

Deike Photo Service
8311 Superior Ave.

AKRON, OHIO

Smulkios Žinios

Spalių 4 mirė Vincas Liau-
kevičius, 51 m. amžiaus, neve-
des. Mirė umai širdies liga
eidamas iš Akrono į Massilon.
Jį negyva užėjo medžiotojas.

Policija prie velionio kišenių
rado maldaknygę su vardu ir
antrašu Dominiko Palancio,
iš Youngstown. Pasirodė kad
Palantis prieš porą metų ve-
lioniu buvo padovanojęs mal-
daknygę su savo antrašu kny-
goje. Jei ne ta maldaknygė su
antrašu, gal niekas apie velio-
nio mirtį ir nebūtų žinoję. Pa-
tartina kiekvienam turėti prie
savęs užrašą su vardu ir an-
trašu, nes nežinia kada ir kur
mirtis gali užklupti.

Velionis ilgai gyveno Akro-
ne buvo darbštus, malonus, lė-
to buto. Tveriantis Lietuvos
nepriklausomybei yra daug au-
kavęs Lietuvos reikalams ir rė-
mė buvusią Lietuvį Sv. Petro
parapiją gausiomis aukomis.
Buvo geras Lietuvis ir katali-
kas. Deja, mirus nebuvo iš
tos parapijos palaidotas, mirė
biednai ir tapo palaidotas Bar-
berton miesto lėšomis. Gy-
vendamas sveiku būdais tu-
rėjo susitaupes pinigų, sako,
vienam biznieriui jis paskoli-
nęs juos, o kada mirė tai tas
atsisakė pasirūpinti jo palaido-
jimu bei žmonėms pranešti
apie jo mirtį.

Velionis iš Lietuvos, paėjo
šventžerio par., Seing apskr.,
Butelių k. Lietuvoje "Hko" jo
gyva motina, Elzbieta, Dauge-
lienė, po antrą vyrą.

Išėkis ramiai, visų apleistas
geras Lietuvi, šioje laisvoje
šalies žemėje.

Lula Huving Spalių 7 d. tei-
sme laimėjo \$25,000 nuo Ohio
Public Service Co. Prieš du
metu jos vyras tapo užmuštas
trukus elektros vielai laike dar-
bo.

Kalmas.

GLEN'S DELICATESSEN

GROCERIES
CANDIES — ICE CREAM
LUNCH MEATS
TOBACCO and CIGARETTES

Čia gaunama "Dirva"
Ketvirtadienio vakare. (46)

7038 Wade Park Ave.

Perkraustom iš visur į visur

SHERMAN MOVING CO.

MOVING and STORAGE
Perkraustymas vietinis ir
į kitus miestus.
1707 Crawford Road
Cleveland. Telef. CEDar 4252

PAUKŠTIENA

Gyvi ir Mašti Paukščiai
didelis pasirinkimas.

Supreme Poultry Market

1152 Hayden Avenue
Arti St. Clair Avenue.
Liberty 2141
DYKAI ATVEŽIMAS.
E. PINKUS, Mgr.

MES DAROM MES DEDAM
MES PARDUODAM

BECKER 20 YEAR ROOF

Rock Wool
Insulation
Be tarpininkų pėlab.
5106 Lorain Avenue
Phone: WOODbine 4422.

ŠI MERGAITE VEL PRADEJO VAIKŠČIOTI IR SVEIKSTA

Aukokit į Community Fund Spalių 20 iki 30

Iki pereinų metų, Catherine buvo
visai sveika mergaitė. Ji sunkiai
darbavosi gelbėdama namuose. Jos
tėvas ir motina dirbo kasdien išlai-
kymui savo mažos šeimos. Cath-
erine, 13 metų amžiaus, atliko visą
namų darbą ir prižiūrėjo tris jau-
nesnės sesutes.

Balandžio mėnesi, 1940 metais,
išitiko tragedija. Catherine turėjo
aštuntą Lakeside Ligoninėje, vieno-
je iš 18 Community Fund ligoninių.
Ji pavojingai susirgo. Liga palietė
jos kojos keli. Doktorai sake, jeigu
ji negaus pasilėsti ir specialios prie-
žiūros per metus laiko, ji gal nieka-
dos daugiau negalės vaikščioti.

Kai ji kiek pagerėjo, ji buvo nu-
siųsta į Rainbow Ligoninę, kur bu-
vo gydoma sūrus vandens šaltiny-
je, tyrame ore, geru maistu ir viso-
kia speciale priežiūra kokia buvo
reikalinga. Ji pildė viską ką daktar-
ai jai įsakė ir jos kelys palengva
pradėjo gerėti.

Pareitą Birželio mėnesį Catherine
jau paleista namo. Tiesa, jos kairė
koja dar suramstyta ir ji kartais
naudoja kriukius vaikščioti, bet po
penkių operacijų buvo tiek gerai
kad ji galėjo vėl atsistoti.

Dabar Catherine beveik pasveikusi.
Ji laukia tos dienos kada galės vėl
laisvai be lazdų vaikščioti.

Tameta ir kiti visi 515,454 asme-
ny kurie pereiną metų aukojot Com-
munity Fund palaikymui, prisidėjot
prie jos išgydymo. Reikalinga ir
toliau aukoti palaikymui Rainbow
ligoninės ir Lakeside Ligoninės kur
gydėmi kiti vaikai panašiomis li-
gomis kaip ta mergaitė.

Duokit kiek išlaik. Community
Fund vėjas prasidės trumpu laiku-
jo tikslas yra surinkti \$3,350,000
išlaikymui apie 100 labdarinių ja-
stairų per metų laiko Clevelando
srityje.

Mezgant arba atliekant kitekį darbą iš arti žiurimą,
jums reikia Pagalbos ir Apsaugos
Sight-Saving Lempas!

★ Patriotiški pirštai darbščiai mezga kareiviams kojines, kurios yra daug ge-
resnės negu kojines megstos kada nors pirmiau!
To priežastis—aukštesnės rusišės mezgimo gerumas ir atidumas! Pasekmė —
kareiviai gauna kojines kurios tinka, jaučiasi ir dėvėjasi geriau ir ilgiau!
Gerai išmėgsti, ar atlikti kokį kitą arti žiurimą darbą gerai—kaip siuvimą ar
skaitymą—reikalinga turėti pakankamai šviesos, laisvos nuo žerėjimo ir tink-
mai išsklaidytos.
Prie geresnės šviesos geriau matai—ji pagelbsti atlikti lengviau visus darbus
ką reikia žiurėjimo—ir, svarbiausia visko, apsaugoja jusų akis nuo įtempimo.

Asmenims Virš 45 Metų Amžiaus

★ Jeigu neišsisaugosi akių įtempimo, tikrai esi nulemtas akių negerovėms ir
viskam kas nuo to paeina, kaip tai nuovargis, nervingumas, erzinišimas, galvos
skaudėjimas ir vidurių nedarimas.
Ypatinai yra svarbu kad žmonės virš 45 metų amžiaus naudotų gerą šviesą
—šviesą sulgų Sight-Saving nuostatų! Mažiausia 70 iš kožo 100 asmenų per
45 metus amžiaus turi silpną regėjimą. Juo senyn eini tuoj labiau gali turėti
akių negeroves.

Geroms akims reikia Sight-Saving Lempas, sil-
pnos akys tiesiog reikalauja jos!
Idealis būdas turėti Sight-Saving šviesą savo
namuose yra naudojant Sight-Saving Lempas
kurios moksliškai nustatytas per Illuminating
Engineering Society.

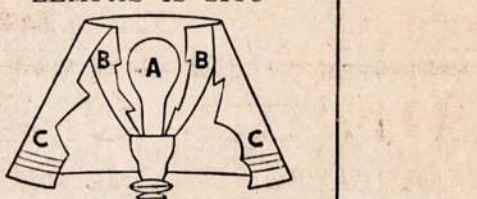
Pirkit Sight-Saving Lempas

★ Sight-Saving Lempas užtikrina jums pakan-
kamai šviesos, tinkamai išsklietos, be kenks-
minio blizgėjimo arba šėšelių. Jos išdirbtos ir
aut grindų statomos, stalinės ir rašomų stalų
medelių ir šimtais puikų stilių. Yra stiliai pri-
taikyti jūsų namų dekoracijų spalvai, ir kainos
prasideda labai žemai.

1942 metų Sight-Saving Lempas dabar jau par-
duodamos kraituvėse. Matvkit jas, ir įsigykit
nors vieną Sight-Saving Lempą sau ir po vieną
kožnam savo šeimos nariui!

THE ELECTRICAL LEAGUE

PAŽINK SIGHT-SAVING LEMPAS IS SITO

- (A) 100-200-300 watt švie-
sos lempučių į grindų
modelius; 150-watt į
mažus grindų modelius
ir stalinius modelius.
- (B) Reflektorius ir skirsty-
tojas daviuoli nežerė-
čios tiesioginės ir ne-
tiesioginės šviesos.
- (C) Platus gobtuvas baltu
vidum.
- (D) I. E. S. užgyrimo tag.

USE SIGHT-SAVING LAMP FOR BETTER LIGHT BETTER SIGHT

